TEKST & TEGNING

Blad for tegneserie-interesserte Nr.16

TEKST & TEGNING (tidl. SERIELESEREN) nr. 16 (nr. 1/1981). Redaktør og utgiver: Jon Gisle. Layout: Elin Amundsen. Trykk: Olav B. Myhre.

TEKST & TEGNING utkommer 4 ganger i året. Abonnement 4 numre: kr. 30. Veiledende løssalgspris: kr. 8.

Annonsepriser: 1/1 side kr. 175, 1/2 side kr. 95, 1/3 side kr. 70, 1/4 side kr. 60. For annonser som må uttegnes av redaksjonen, beregnes et tillegg på 40 %.

Rubrikkannonser: kr. 2 per linje, minimum kr. 15 per annonse.

Adresse: Jon Gisle, Glückstads gt. 5, Oslo 1.

Postgirokonto: 2 29 43 79. Bankkonto: 6022. 1001748.

REDAKSJONELT

Som alle ser, har det skjedd tekniske mirakler med TEKST & TEGNING denne gang. En del av bladet har fått skikkelig satt tekst (ikke tegning, hehe) fordi redaksjonen ad skumle, korrupte omveier har fått tilgang til en såkalt composer. Dette fungerer på den måten at stoffet skrives som på en vanlig skrivemaskin, hvorpå redaktøren trykker på to knapper, og mirakuløse demoner fra teknikkens verden spyr teksten ut i nydelige spalter mens det tikker og bråker og før nevnte redaktør, som er totalt teknisk ukyndig, sitter storøyd og ser på og ikke skjønner noen ting.

Aha, tenker leseren, nå har han en unnskyldning for å legge på prisen igjen. Og det har han. Imidlertid hadde prisen gått opp okke som, på grunn av portoforhøyelsen fra 1. mars. Når vi nå legger på abonnementet med 5 kroner, dekker det begge deler. Og det er billig!

TOR ØDEMARK

The Wizard of Id

Det finnes tre typer mer eller mindre gode serier. Det er de som viser en tegneprestasjon av klasse, men som mangler det helt store innholdet. Videre er det de som virkelig har det store innholdet, men hvor tegningene kommer i nnen rekke. Til slutt har vi da den kategorien som rommer begge kvaliteter. I grenselandet mellom de to siste kategoriene finner vi Jóhnny Hart og Brant Parker, som har stått og står for to av de fineste seriene forlagene og avisene verden over publiserer, nemlig B.C. og The Wizard of Id. Dessverre er det foreløpig bare Aftenposten og Vi Menn som har hatt vett på å trykke disse seriene i Norge. Derimot kommer bøkene i stadig nye opplag på engelsk i Narvesenbutikkene, og det er disse utgavene som har gitt meg kildematerialet jeg bygger på.

For å ta utgangspunt i personene bak disse seriene, må det først og fremst nevnes at de begge er amerikanske, fra henholdsvis New York og Los Angeles. Johnny Hart er født i N.Y., nærmere bestemt i Endicott, den 18. februar 1931. Allerede i 1954 fikk han solgt sin første seriestrip til The Saturday Evening Post, men uten den helt store suksessen. Men det var i 1958, nærmere bestemt 17. februar, at han, dagen før sin 27. fødselsdag, fikk antatt sin første B.C.-strip av Herald Tribune-syndikatet. Denne serien har han fortsatt med og utarbeidet til det jeg kaller en noe nær perfekt serie.

Samtidig, på den andre siden av kontinentet, holdt Brant Parker på med å pusle med sitt. Han ble født 26. august 1920 i Los Angeles. Parker jobbet en stund hos Walt Disney, som animator med Make Mine Music. Da han sluttet der, var det for å flytte med sin nyervervede kone, som var født og oppvokst i Endicott, New York, og det var dit de flyttet. Naturlig nok unngikk ikke Johnny Harts nærvær i byen Parkers oppmerksomhet, og tydeligvis ikke omvendt heller, så i begynnelsen av 60-årene ble Parker oppringt av Hart, og samarbeidet var et faktum. Johnny Hart var jo allerede veletablert med B.C., men sammen utarbeidet Hart og Parker en ide som senere skulle more mange: THE WIZARD OF ID. Serien er en grotesk fremstilling av en »moderne middelalder», og humoren spiller ofte på skjebnen til diverse personer.

Vi skal gjøre noen hopp tilbake i tiden igjen, til 1957, da Johnny Hart fikk ideen til B.C. B.C. står for »Before Christ», »før Kristus». Etter å ha lest bare tre strips, skjønner en at dette er en meget diffus tittel. Enda mer diffust blir det når vi skjønner at handlingen foregår i huleboertiden, og det helt store spørsmålstegn melder seg når man leser at begreper som pianoet, hjulet, »vannboller», og sosialisme dukker opp. Det er også her Hart boltrer seg i absurditeter og glitrende humor. Det morsomme i seriene er de paradoksale påfunnene og ideene huleboerne har. Dermed ligger det en originalitet i seriene, som har fått kritikere til å sidestille Hart med størrelser som Charles Schulz og Walt Kelly. Undertegnede kritiker vil om mulig være tilbøyelig til å plassere ham enda høyere.

Samarbeidet med Brant Parker reduserte på ingen måte hans renomme. Snarere tvert imot. Sammen utviklet de altså The Wizard of Id. Felles for B.C. og The Wizard of Id er det meget begrensete antall personer som forekommer. Seriene gir i seg selv såvidt store muligheter at et enormt persongalleri blir unødvendig.

Den første stripen med The Wizard of Id kom på trykk høsten 1964. Siden har serien arbeidet seg fram til en tittel som beste amerikanske humorserie, samt at begge opphavsmennene har mottatt flere priser for sitt arbeid, bl.a.. The Reuben Award.

The Wizard of Id handler som sagt om en modernisert middelalder. En skruppelløs konge hersker over det lille riket Id. Det

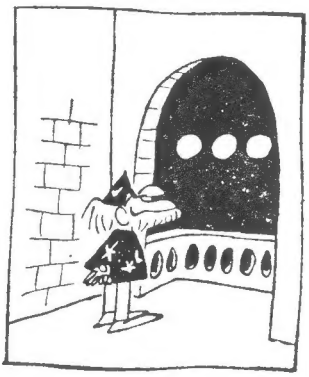

er ikke et permanent arvelig monarki. Med jevne mellomrom er det »frie» valg på nye kandidater, så »frie» at de som ikke stemmer på den allerede regjerende og eneherskende konge, havner i fengsel. Den eneste som frivillig (i ordets rette forstand) stemmer på kongen, er han selv. Resten av folket har han imot seg.

Et annet aspekt ved serien er den nød diktaturer ofte fører med seg: mangel på mat, penger og klær, fattige bønder som fratatt alle rettigheter. Altså det klassiske skillet mellom fattig og rik. Man skulle tro det var vanskelig å lage humoristiske serier ut av slik elendighet. Man skulle også tro at begrensningen burde gi seg selv i en slik serie, men ingen av delene er tilfelle. Ikke desto mindre har serien gjort seg fortjent til en rekke utmerkelser, noe som i seg selv burde si sitt i den harde konkurransen i den amerikanske tegneseriebransjen.

De absurde poengene er tallrike. Hva Isaac Newton fant ut om tyngdekraften (engelsk »gravity») i 1665, blir fullstendig gjort til skamme når vårhøyt elskede trollmann en dag har slått seg ned under et epletre. Newton fikk som kjent et eple i hodet. The Wizard, derimot, sitter med et eple i hånden, slipper det, hvorpå eplet forsvinner ut av hånden hans og rett opp til nærmeste gren. Snar som han er i oppfattelsen, utbryter han: »YTIVARG!».

Det er ikke alle trolldomskunster The Wizard behersker like godt, noe som nesten har blitt hans bane ved mer enn en anledning.. Under tørkeperioder i kongedømmet kommer kongen ned til ham i kjellerlokalet han disponerer i slottsborgen og befaler ham å lage regn: »Lag regn eller mist hodet!» Dette ultimatumet blir som regel besvart med et regnskyll

som drukner hele kongedømmet, hvorpå kongen fremsetter det motsatte ultimatum: »Stopp regnet eller mist hodet!» Men som sagt behersker ikke The Wizard disse kunstene like godt alltid. Når han etter mye tsrev har forsøkt å mane fram regn uten å lykkes, sier han: »Måtte trolldommens mystikk bringe fram utålelig solhete!» DA strømmer regnet plutselig ned.

De fleste anodninger om å lage regn har en tendens til å mislykkes: »Trollmann, redd oss, vi lider under en voldsom tørke!» Trollmannen går ned til sitt kammer, lager en underfundig mixtur og sier: »La det bli regn så langt øyet kan se.» Han går opp i slottstårnet for å skue resultatet av sine trolldomskunster. Det han ser, er en liten sky langt borte i horisonten, og denne skyen gir fra seg litt regn, Hans kommentar er enkel: »Vel, dere kan ikke se stort lengre enn det?» Som man sikkert skjønner, er det et under at trollmannens hode fremdeles sitter på plass.

The Wizard har en kone som også skaffer ham en god del hodebry. Ikke nok med a t hun med sitt noe sjabre utseende skremmer livet av folk, nei, hun tror til og med selv at hun er pen. Det er her vi opplever den mest katastrofale svikt i The Wizard's trolldom. Ved utallige anledninger har han prøvd å bli kvitt henne, uten å lykkes. Deres samvær består utelukkende av skarpe bemerkninger om hennes utseende: »Kjære, hvordan tror du jeg ville se ut i en bikini?» »Som et egg med to strikker rundt.»

En dag er The Wizard ute i felten for å få tak i den sterkeste mann i Id: »Be ham melde seg hos meg i kveld» lyder ordren. Pliktoppfyllende møter en kjempe ved navn Kolosky opp.»Lykke til, Kolosky» er avskjedsordene til trollmannen idet han forlater Kolosky, som har fått den utakknemlige og svært anstrengende jobben å knyte korsettet til hans kone.

Trollmannens kone er enhver skjønnhetspleiers skrekk. Ikke sjelden besøker hun byens skjønnhetssalong. En gang er hun til og med fornøyd når hun går derfra. Straks hun har rundet hjørnet, kommer innehaveren ut, tar ned skiltet hvor det står SKJØNNHETSSALONG og henger opp et nytt: MIRAKLER UTFØRES.

I historiene om trollmannen Tresks kone er forfengelighet et av nøkkelordene. En dag har hun bestemt seg for å

ta en tur på stranden og sole seg: »Vil du være så snill å lage et brygg som forhindrer at jeg blir solbrent?» Når hun kommer ut, iført parasoll, badedrakt, solhatt og badesko, pøsregner det. Kommentaren er klassisk: »Min mann er en komiker.»

Larsen E. Pettifogger er en ikke fullt så fremtredende person i The Wizard of Id. Han er en lite fremgangsrik advokat,

med en overutviklet sans for alkohol og penger. Hans motto er klart: »Enhver mann er uskyldig inntil det er bevist at han er blakk.» Mottoet karakteriserer Larsen E. Pettifogger mer enn beskrivelser.

Meg bekjent har Mr. Pettifogger ennå ikke vunnet en sak. Om det skyldes hans dårlige evner som forsvarsadvokat eller klientenes manglende salæravdrag skal være usagt, men en kombinasjon av disse »egenskapene» skulle vel være tenkelig. Men hva er da grunnen til at en slik mann får lov til å fortsette som advokat? Hva er grunnen til at ikke andre sepper inn på hans plass? Grunnen er såre enkel. Han er den eneste personen i det lille kongedømmet Id som har vært freidig nok til å påberope seg tittel som advokat.

Larsen E. Pettifoggers verbale svakheter kommer tydelig til syne når han blir snakket rundt av en fattig bonde:

- Er De advokat?
- Ja!
- Tar De kriminalsaker?
- Det gjør jeg!
- Ville De til og med hjelpe en røver?
- Selvsagt!
- Okay, sier bonden og retter pistolen mot Larsen. - De kan begynne med lommeboken!

På tross av sine meget svekkede juridiske evner ser det ut til at hr. Pettifogger klarer seg økonomisk meget bra. Han går uklanderlig kledd, med flosshatt, dress og et matchende silkeskjerf i halsen. Men hvordan, det er et åpent spørsmål. En av hans klienter, nylig innsatt i fengsel, får besøk av ham:

- Du er litt av en advokat! Jeg ble dømt skyldig!
- Ta det med ro, gutt. Du vil være ute herfra før en måned er gått!
- Hva gjør deg så sikker på det?
- Hengningene blir holdt bare hver 3. uke!

Et av hr. Pettifoggers nederlag er The Spook (Spøkelset), en stakkar som for mange år siden ble kastet i fengsel for et par ukvemsord mot kongen. Spøkelset lever utelukkende på skyller, og den dagen han får en flue i skyllene, skriker han det ut.

- Jaså, du klager på maten også nå? spør vakten.
- Klager? Hvorfor skulle jeg klage? Det er første gang jeg har fått kjøtt i maten på mange år!

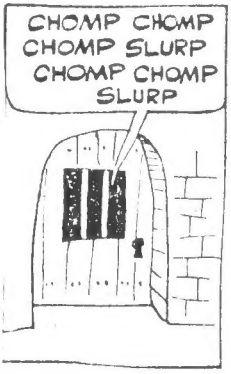

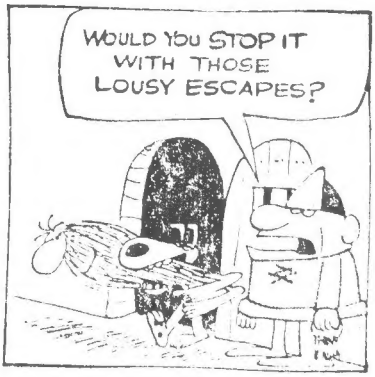

Spøkelset har ved mange anledninger rømt. Men av en eller annen merkelig grunn har han alltid selv vendt tilbake. Ved sine ukentlige utgravninger fra fangehullet klarer han ved merkverdige sammentreff å dukke opp på de pussigste steder. Av disse kan nevnes: en øde øy,

foran kongens trone ved hans føtter, eller en klar vinternatt klarer han å bore seg vei rett inn i hulen til en bjørn som har gått i hi. Men det er ikke noe flukt-forsøk vi har vært vitner til denne gan-gen, men tvertimot et forsøk, et vellyk-ket forsøk, på å finne et godt og varmt sted å sove for natten.

Spøkelset er et symbol på skjebnen, den ulykkelige skjebnen. Som en av de få ser det ut til at spøkelset trives i sin tilvæ-relse. Gleden han viser når han til jul mottar en pakke fra sin mor, er ekte: »Mor svikter aldri! HJEMMELAGDE SKYLLER!»

Det er som oftest maten som blir om-talt i historiene om »The Spook». Det er et evig, distansert forhold mellom fengsels-kokken og fengselsfuglen:

- Hei, vakt, bring mine komplimenter til kokken!
- Hvorfor?
- Han glemte å sende meg mat i går kveld.

Id har tydeligvis sine svake punkter. Men det finnes dem som stiller seg fullstendig likegyldige til all urettferdigheten og alt oppstyret. BUNG er kongedømmets eks-pert på alkoholholdige drikker. Også han har et motto: »Help stamp out grapes.» Ved siden av å være en lidenskapelig dran-ker, oppfyller også Bung rollen som hoff-narr. Gudene må vite hvordan han skulle klart alle sine eminente balanseakter og sjongleringskunster i edru tilstand.

Så langt har Bung kommet i alkoholens vitenskap at han har skrevet om den i sin selvbiografi. John Steinbeck skrev i 1939 sitt livsverk Vredens druer. Bungs livsverk heter - Druenes vrede.

Mer kan vanskelig fortelles om Bung. Han må oppleves. Hans viten, lengsel og søken etter alkohol, og spesielt vin, kjen-ner ingen grenser. Han vet mer om dette emnet enn Larsen E. Pettifogger ikke vet om lov og rett.

Den egentlige hovedpersonen i seriene om The Wizard of Id er den lille kongen. Forfulgt av en evig bevissthet om sin mi-nimale størrelse, er han håpløst sårbar. Han kan umulig måle stort over 80 cm, noe som har gjort utslag i slagordet THE KING IS A FINK. Dette slagordet er elsket ikke bare av de fattige bøndene, men også av trollmannen selv, såvel som kongens trofaste ridder, Sir Rodney.

Revolusjonære elementer avles ofte i diktaturer. THE KING IS A FINK kan ofte leses på slottsmurene, samt på alle tenkelige steder rundt om i Id. Under en spasertur rundt i byen ledsaget av en tje-ner oppdager plutselig kongen at en skri-bent har vært på ferde på slottsmuren: The King is a KNIF står det med store bokstaver.

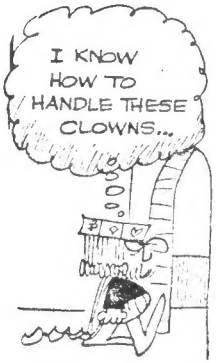

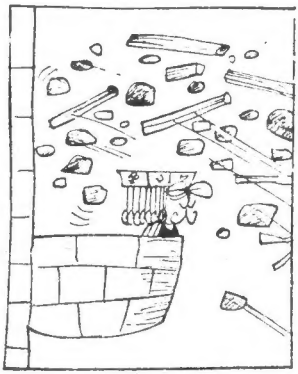

- Hva betyr det? spør kongen.

- Det betyr at vi har noen elendig skoler, er svaret.

Som et svar på tiltale er det den eneherskende kongen slår nådeløst ned på personer han mistenker for forakt for hans styre. Dødsdommer blir flittig tatt i bruk, selv om leserne alltid skånes for å delta i avrettingene. Torturapparatur blir også flittig benyttet der mindre forseelser gjør det påkrevet.

Kongen holder stadig taler til sitt folk: - .... Og til slutt, husk ... hva dere enn gjør, gjør det med verdighet.

Kvelden kommer, mørket har lagt seg over det lille monarkiet Id, og i ly av natten høres en stemme utenfor kongens vindu: - Deres høyt ærede majestet .... det er med den største ydmyke verdighet at jeg med dette proklamerer: Thou art a fink!

- Det er sjelden å høre folket reope »Long live the king», så sjelden at ordene nødvendigvis må misoppfattes av kongen, som ser seg selv 2 meter høy under jubelbruset.

Valgene, som i Id er temmelig hyppige, skal som i mange andre land være »demokratiske». Kongens oppfinnsomhet med tanke på sin egen sikkerhet på tronen er stor. Med vissheten om at et ekte demokratisk valg vil felle ham, spekulerer han i diverse metoder for å kartlegge motstanderne. Sir Rodney er en gang vakt ved valgurnen da en bonde kommer bort til ham og spør hvor den urnen er der de hemmelige stemmene skal legges. - Rett der borte, Vince, sier Sir Rodney. Stemmeseddelen blir lagt i urnen, og Vince er på vei ut, da en stemme fra urnens indre roper: - Jeg skal ta deg for dette, Vince!

Sir Rodney er kongens trofaste ridder, og samtidig den største feiginen i hele Id. Det finnes ikke den utvei han ikke har funnet for å slippe å dra ut i felten og kjempe. Som de fleste andre riddere har også Sir Rodney sin beundrerinne, en skjønn jomfru som med all sin sjarm fåfengt forsøker å tilegne seg Rodneys gunst, men til ingen nytte. Tankearbeid og forståelse er tydeligvis ikke Rodneys styrke, så selv måneskinn, rosenbusker og vakre ord fra en vakker kvinne preller av på ham som snøballer på et bål:

Sir Rodney skal ut i krig. Hans elskede kommer løpende gråtende bort til ham: - Jeg har hørt nyhetene .... det er krig!

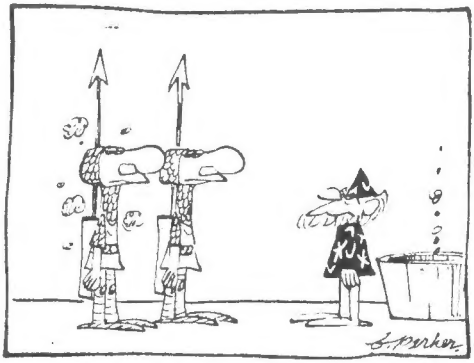

Jeg skulle gjøre alt hvis det betydde at du slapp å dra, min elskede!

Avslutningen er enkel: Hun får Sir Rodneys hest, sverd og skjold, mens han står igjen og vinker og sier: - Skriv til meg.

Også utenfor Ids grenser er landet kjent, både som hva det er og hva det står for. I denne forbindelse får vi atter høre de kjente og velklingende ordene: - En hest, en hest, jeg gir mitt kongerike for en

Forts.s.32

HEI!
Meld dere inn i Norsk Tegneserie-forum! Bare kr. 60.- i året!
Ungdomsmedlemskap Kr. 35.- pr. år. Adressen vår finner du under her.
AAjiii!
Ta kontakt!!! I Norsk Tegneserie-forum finner du helt sikkert likesinnede!
NORSK TEGNESERIEFORUM, RUSELØKKVN. 60, OSLO 2.

ARF ARF ARF

TOTTO ERICHSEN: SMÅFOLK I FOKUS III: HUNDEN

Et problem som vi ennå ikke har behandlet i denne artikkelserien, er de stilmessige forandringer Knøttene har gjennomgått i årenes løp. Årsaken er imidlertid at såvel Charlie Brown som Linus, titelfigurer i de to forige kapitler, fant sin egenart og sine faste karaktertrekk meget tidlig; så tidlig at vi f. eks. finner igjen det vesentligste av dagens Charlie Brown i serier fra 1952 - mindre enn to år etter "Peanuts" offisielle debut. Samme år ble Linus introdusert, og han gled like raskt inn i sin tradisjonelle rolle. Dette er faktisk tilfelle med samtlige menneskelige figurer blant småfolket.

Den eneste som ikke har fulgt dette mønsteret er hunden Snoopy. Snoopy var med helt fra starten, men det er et enormt sprang fra den fremmelige hvalpen anno 1950 fram til dagens ekstreme karikatur av en utflippa livsnyter, som begår tvilsomme romaner såvel som helaftens dukketeaterforestillinger på taket av sitt hundehus. I denne forbindelse kommer stilmessige nyanser sterkt inn i bildet, og det har vært nødvendig å omhandle Snoopys forskjellige funksjoner i to avsnitt. Det ene kommer senere og vil fokusere på Snoopys egenskaper som drømmer og fantast (jfr. Den Røde Baron o.l.) I den opprinnelige versjonen av figuren er det imidlertid Hunden som får dominere, selv om det langt fra er noen alminnelig hund vi får møte.

Snoopy spilles fra første øyeblikk ut mot de øvrige personer i Knøttene-serien. Han tar på sitt vis avstand fra de mer eller mindre latterlige aktiviteter som bedrives, og foretrekker ofte tilskuerens posisjon. Samtidig utvikler han en uhyre sårbar stolthet til sin status som Hund og løfter intuitivt ørene når noe sies som kan oppfattes negativt om hans stand og rase. Hans aversjon mot fysisk utfoldelse er utvilsomt medfødt:

YOU KNOW WHAT WE OUGHT TO DO, CHARLIE BROWN?
WHAT?
LET'S GET SNOOPY TO PULL US IN THE WAGON..
SAY! THAT'S A SWELL IDEA!
I CAN SEE US NOW..TEARING AROUND THE BLOCK..ZOOM!
WE'LL GO AROUND AND AROUND AND AROUND..
ON SECOND THOUGHT MAYBE IT WOULDN'T BE MUCH FUN..
WHEW
YOU'RE RIGHT... LET'S DO SOMETHING ELSE..
SCHULZ

Denne tidlige stripen gir oss samtidig en verdifull pekepinn om Snoopys forhold til barna. På samme måte som Snoopy her får sin skjebne diskutert, ser vi ungene få sine direktiver fra de voksne. Det er ikke vanskelig å leve seg inn i hva et slikt liv på "sidelinja" kan bringe med seg av frykt og spekulasjoner, og noe av styrken ved Knøttene ligger nettopp i denne uforløste spenning mellom "oss" og "de der borte". To figurer tackler denne situasjonen med rimelig hell. Den ene er Linus, som med sin psykologiske innsikt avslører diverse konvensjonelle gjenferd som huserer "voksnes" tankegang. Den andre er Snoopy, som hurtig distanserer seg fra ungenes tradisjonstro oppfatninger om hva en hund nødvendigvis må være... Dette får selvsagt Charlie Brown lide for, ettersom han i

egne øyne er Snoopys rettmessige herre og mester. Snoopy nekter nemlig å løpe etter pinner, han nekter å utføre små, idiotiske kunststykker som å gi labb eller rulle rundt på kommando. Selv ikke et lite velkomstbjeff har han på lager når Charlie Brown kommer hjem fra skolen.

Snoopy har som enhver respektabel hund sitt matfat, og dette matfatet synes til tider å være det eneste bindeledd mellom Snoopy og hans rase. Når han sitter på en grein med profil som en gribb, eller stuper fra en stein som en rasende fjell-løve, kan man nok være seriøst i tvil om hans artstilhørighet. Når han serveres sine daglige måltider i den runde skåla, vekkes imidlertid hunden til live for full musikk. Det er ikke måte på hvilke gledesscener som utspiller seg ved dette dagens høydepunkt, i en blanding av moderne disco-dans og helskrudde saltomortaler fra hundehustaket. Samtidig utgjør disse ritualene Charlie Browns samlede belønning for å eie en hund; de er noen av de få av livets begivenheter som lar et siksak-smil spre seg over hans runde ansikt. Dette er hans eneste anledninger til å triumfere vis-a-vis Snoopy, som ellers er hans viljestyrke knusende overlegen. Men akk: selv på dette punkt kommer Charlie Brown etterhvert mer og mer til kort. Snoopys kulinariske kresenhet tiltar nemlig, og dét i en slik grad at en stakkars gjennomsnitts hundeeier har små sjanser til å følge med... Annet var vel heller ikke å vente, ettersom nettopp maten er summum bonum i Snoopys tilværelse, mens Charlie Brown er temmelig lett å diktere. At det er Snoopy som trekker i trådene er han da heller ikke i tvil om selv. Linus råder engang Charlie Brown til å ta med seg Snoopy på dressurkurs. Dette overhører Snoopy, og han reflekterer omtrent som følger: -Dressurkurs er da fullstendig overflødig. Han gjør jo allerede alt jeg ber ham om!

Så sant, så sant.

I'VE ALWAYS WANTED TO EAT IN A CAFETERIA... MMM! EVERYTHING LOOKS SO GOOD... I'LL HAVE SOME OF THIS AND SOME OF THAT... SOME OF THIS AND...
I CAN'T STAND IT!

For de som ønsker å stifte bekjentskap med den tidlige Snoopy, er samlingen "We Love You Snoopy", med striper fra 1955-62, et utmerket utgangspunkt. Dette er dessuten en av de ytterst få bøker hvor Snoopy framstår som hovedfigur i samtlige striper. Motivmessig dreier denne samlingen seg rundt en definitiv akse, representert ved matfatet, for så i forsiktige sirkler å følge Snoopys moderate bedrifter rundt i hans nærmeste nabolag. Den grandiose utferdstrang og fantasivirksomhet som vi idag forbinder med Snoopy, er ennå ikke kommet til uttrykk i disse seriene. Her er det først og fremst de "nære ting" som dominerer, og de nære ting kan være noe så forskjellig som fallende løv, fugler på hundehustaket eller en snømann som tilintetgjøres av vårsolen. Vi innvies i Hundens tanker omkring dens erkefiende,

katten, og i en absurd sekvens ser vi Snoopy fly omkring som "whirlydog", helikopterhund. Med ørene som propeller driver han de mest akrobatiske flygerøvelser rundt en forskrekket Charlie Brown:

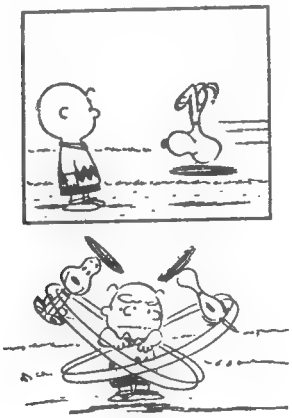

De fleste kan vel med denne sekvensen få assosiasjoner til Snoopys mer velkjente meritter som krigsflyger, til hans Sopwith Camel og jakten på den Røde Baron. I de sistnevnte episoder er forøvrig de fysiske overdrivelser av langt mer voldsom art, vi serkulene fra fiendens fly perforere hundehuset (flyet) o.l. Scenen ovenfor foregriper altså en tradisjon som fortellerteknisk griper inn i personenes indre fantasier og projiserer dem inn i seriens eksteriør som fysiske realiteter. Sondringen mellom virkelighet og fantasi framstår således senere som et veritabelt problem, særlig i forbindelse med Snoopy, men også med andre figurer, f. eks. Schroeder og hans formidable bedrifter på et leketøyspiano...

Men la oss inntil videre skyve slike spørsmål til side og fokusere på Snoopys egenskaper som Hund og den posisjon han inntar blant småfolket.

Det er som kjent karakteristisk for en hund å gå på fire ben, idet den (som kjent) er en firbent skapning. Snoopy følger bare delvis denne ellers normalt aksepterte naturlov. Han går nemlig av og til på fire, av og til på to ben. Dette forhold er underlagt et visst system. Han går oppreist når de aktiviteter han bedriver er av menneskelig art, det være seg baseball (som han etterhvert blir en mester i) tennis, ishockey, golf eller andre av de utallige sportsgrener han dyrker. Videre går han oppreist når han poster brev til sin forlegger, henter sin årlige bunke julekort i postkassa, når han må ta en telefon som forstyrrer ham i dusjen e.l. På alle fire går han da selvsagt når det er hunden i ham det legges vekt på: Først og fremst ved alle måltider, men også ved andre, spredte anledninger.

Forståelig nok er det i seriens første år vi i hovedsak ser Snoopy "på alle fire", allerede midt på 50-tallet støter vi på den oppreiste versjonen, som på 60- og 70-tallet fullstendig dominerer.

En bemerkelsesverdig egenskap ved Snoopy, som vi tidligere har streifet innpå, er imidlertid gjennomført med større konsekvens: hans dovenskap. I lange perioder er han fullstendig immobil, vi ser ham knapt nok rikke en labb. Med unntak av Schroeder er han Knøttenes desidert mest "fast-låste" personlighet, i "We Love You, Snoopy" er ca 75 av bokas 125 sider konsentrert rundt matfatet, hundehuset eller begge deler. Ellers foregår de øvrige begivenheter i hundehusets absolutte nærhet, annet kan ihvertfall ikke leses ut av sammenhengen. Virkelig energiutfoldelse opplever vi bare i den omtalte "helikopter-sekvens", ellers er det bare ytterst fragmentariske tilløp til muskelbruk vi bevitner. Disse begivenheter dreier seg også stort sett om å spise og, forbausende ofte, å jonglere med matfatet.

Disse faktorer forteller oss til syvende og sist noe om Snoopys kosmos. Det er nemlig ikke latskap alene som binder Snoopy til hundehuset, men også hans iboende redsel for verden omkring samme hus; en verden full av ondskapsfulle katter og andre mørkemakter.

I en tidlig sekvens demonstreres Snoopys kosmosbegrep på en ytterst effektiv måte. Snoopy våkner en dag i hundehuset og gjør følgende oppdagelse:

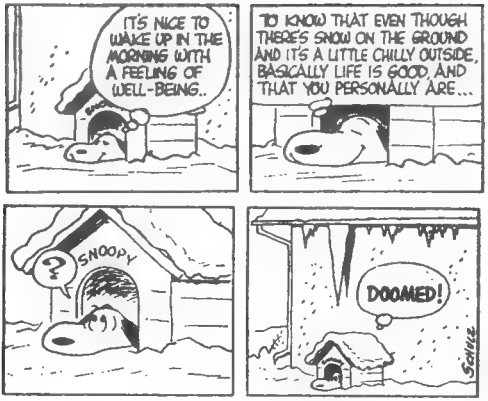
IT'S NICE TO WAKE UP IN THE MORNING WITH A FEELING OF WELL-BEING..
TO KNOW THAT EVEN THOUGH THERE'S SNOW ON THE GROUND AND IT'S A LITTLE CHILLY OUTSIDE, BASICALLY LIFE IS GOOD, AND THAT YOU PERSONALLY ARE...
SNOOPY
?
DOOMED!

Kaos har bokstavelig talt lagt en isnende trusel over hans trygge tilværelse, en situasjon ikke ulik den Linus opplever når hans sutteklut-hatende bestemor er i farvannet. Snoopy reflekterer slik: -Det er idiotisk at en istapp skal gjøre en til fange i sitt eget hundehus. Jeg tror jeg rett og slett vil løpe fra den! Jeg tror jeg rett og slett skal spurte ut herfra! Jeg tror jeg bare skal springe opp og fyke rett ut! imidlertid svikter motet, og i siste bildet stirrer han med fortapte øyne ut i "friheten": -Jeg tror jeg rett og slett vil ligge her resten av mitt liv! Blikket skifter likeså fra forundring til besluttsomhet, og fra besluttsomhet til dyp resignasjon. Slik Linus ikke kan forestille seg verden uten sutteskluten, slik kan heller ikke Snoopy forestille seg verden uten hundehuset. Her må sterkere saker til... Charlie Brown anroper Dyrenes Beskyttelse for å få greie på hvordan man lokker sin hund ut av et istapp-truet hundehus. -Prøv med favorittmaten dens, lyder svaret, hvorpå Charlie Brown tilbereder Snoopys favoritt-pizza... Med et veritabelt ZOOM! smetter Snoopy ut av dødsfellen i samme øyeblikk som tappen faller og tilintetgjør huset med et voldsomt kræsj. -Reddet av en pizza! er Snoopys kommentar.

De to sterkeste makter i Snoopys sinn spilles altså ut mot hverandre i denne dramatiske episoden: hus og mat. Maten gikk dog av med seieren, og den utvilsomt luksuriøse pizza lokket da også Snoopy ut av hundehuset for godt. Etter at det ble gjenreist i en tryggere del av den Brown'ske hage, forefinnes Snoopy nemlig konstant på taket av sin bolig. Husets indre utvides etterhvert med den berømte, med megen mystikk beheftede kjeller, som skal komme til å spille en så sentral rolle i småfolkets tilværelse. Men mer om dette i et senere kapittel.

En kan trygt fastslå en karakterendring i Snoopy etter forflytningen opp på hundehustaket. Slik han selv kommer et hakk høyere rent fysisk, opplever vi også et definitivt psykisk klimaskifte i Snoopys sinn. Fra sin utkikkspost på taket begynner han å betrakte sine omgivelser med nye øyne og utvikler på sett og vis sin egen filosofi - en filosofi som ikke alltid virker like elevert, men som ihvertfall innebærer en økt grad av distanse overfor de tildragelser som finner sted "der nede". Hundehuset blir etslags elfenbenstårn, så og si, hvor Snoopy med majestetisk nonchalanse dyrker seg selv og - til hund å være - sine svært så bisarre fantasier. Han kan f.eks observere, idét han med dramatisk positur lener seg utover taket: -Jeg ville vært en ypperlig gallionsfigur!

Slike kuriøse foreteelser peker i høyeste grad framover. Fra den perioden "We Love You Snoopy" dekker, er imidlertid den asosiale fantast ennå et særsyn. I likhet med Linus deler han dennes uskyldige forundring over små detaljer inaturen:

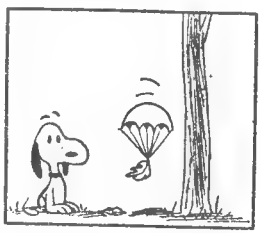

eller han gjør seg følgende refleksjoner rundt befolkningseksplosjonen:

IT'S GETTING CROWDED AROUND HERE...
STILL, I'VE NEVER KNOWN IT TO FAIL...
ONE DAY YOU'RE LIVING IN THE COUNTRY... THE NEXT DAY YOU'RE IN THE SUBURBS!

En hel liten mini-tragedie utspiller seg forøvrig mellom Snoopy og hans kjølige nabo. Etter å ha fastslått at snømannen ikke akkurat hører til jordas mest snakksalige vesener, avfinner han seg etterhvert med dennes nærvær:
-Jeg vil bare du skal vite at dette har vært en svært givende uke for meg ... det er ikke ofte at noen som er så lette å komme overens med slår seg ned her, så jeg håper ... U det samme kaster han et mistroisk sideblikk i retning sola, reiser seg opp på taket og utbryter -OH,NO! Snømannen synker tross Snoopys innstendige bønner til den ubønnhørlige solgud, sammen til en klatt. -He was no "fair weather"-friend, blir så Snoopys lakoniske kommentar til det hele.

Ellers preges Snoopys hverdag av de elementer som bokstavelig talt deiser ned i hodet hans, f. eks. distriktets fugler, som i varierende antall benytter huset hans såvel til generalforsamling som til bridge-lokale. Snoopys forhold til disse bevingede pratnakere (Fugler er Knøttenes desidert mest snakksalige eksistenser ved siden av Lucy) er stort sett ok, så lenge de ikke utgjør noen direkte trusel mot hans eksistensgrunnlag, som her:

Skal vi summere opp Snoopys egenskaper ut fra hva de eldre årganger av Knøttene har å by på, må det bli: dovenskap, nysjerrighet og reservert livsglede parret med en gedigen apetitt. Men som sagt, det er et langt sprang fram til dagens mytiske Snoopy-gestalt, som med sine utallige aktiviteter på de forskjelligste plan utgjør stoff nok til en bok alene. Vi forlater dog Snoopy inntil videre, idét han selv får karakterisere det aspektet ved tilværelsen som ikke mister sin betydning, snarere tvert imot:

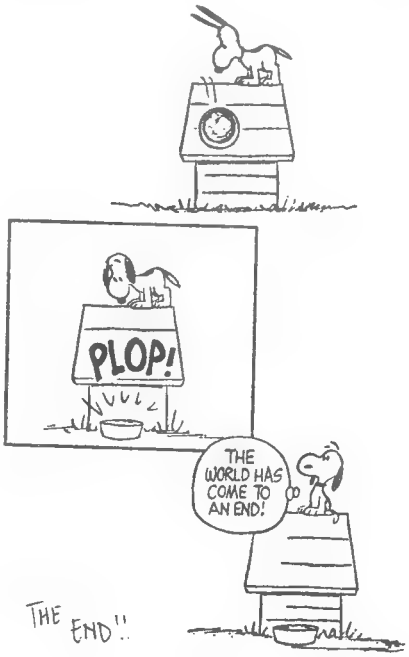

Tidsfordriv, søppel eller kunst?

NY STUDIEBOK OM TEGNESERIER

Edruskapsrørslas Studieforbund har nå utgitt sin studiebok om tegneserier på Aschehoug. Tegneseriene. Tidsfordriv, søppel eller kunst? er tittelen på boka, som er et verdifullt tilskudd til vår nokså sparsomme litteratur om tegneserier. Den er i utgangspunktet beregnet på studiesirkler, og derfor blir hvert kapittel avsluttet med en del spørsmål som kan danne grunnlag for diskusjon. Imidlertid egner den seg også godt for selvstudium. Den forutsetter ingen spesielle forkunnskaper om tegneserier, men henvender seg til alle som ønsker å sette seg litt mer inn i hva serier er for noe. Særlig vil man ha nytte av boka hvis man er interessert i serienes innhold og verdinormer.

Mesteparten av boka er skrevet av Tor Edvin Dahl, og her er ingen av de svakhetene som fantes i Dahls forrige bok om samme emne (se Serieleseren nr. 7). Han tar først for seg tegneserienes historie, og legger særlig vekt på den unyanserte hetsen mot seriene i USA i 1950-årene. Videre skriver han om serienes form og komposisjon, og om særtrekk ved barne- og voksenserier. Kjønnsroller i tegneserier blir selvfølgelig tatt opp, og en artikkel av Jo Lie om vold i serier inngår som et kapittel i boka. Lie har laget statistikk på hvor mye vold som forekommer i ulike tegneserier. Endelig er det med et avsnitt av Arne Gustavsen om serienes holdninger til alkohol. Også han reflekterer over voldsproblematikken, og antyder at vold og alkohol ofte hører sammen - i tegneserier som i virkeligheten.

Boka retter et kritisk blikk mot tegneseriene, men har samtidig en positiv grunnholdning til dem. Forfatterne har dermed klart den balansegangen som mange tegneseriefans har problemer med. Seriene betraktes mer som et uttrykk for det samfunn som har skapt dem, enn som årsak til samfunnsproblemer.

Annenhver side i boka består av illustrasjoner, både fra norske og utenlandske serier. Positivt er det at en ganske stor andel av bildene er norske. Sett fra en pedagogisk synsvinkel er det et lite minus at bildene står ukommentert, slik at sammenhengen mellom dem og bokas tekst er liten.

Boka kan anbefales for alle tegneserieinteresserte, uavhengig av hva slags forkunnskaper man måtte ha. Den burde kunne inspirere til å danne studiesirkler rundt om i landet, og kanskje vil dette etter hvert føre til flere lokalgrupper av Norsk Tegneserie-Forum. La meg til slutt nevne at boka har med en veiledning om hvordan man søker offentlig støtte til studiearbeid.

Jon Gisle

Ivar Mauritz-Hansens Professor Tanke er studiebokas gjennomgangsfigur.

Leif Wølner

SAM & SILO

Del 6

Vi har altså hoppet 14 år frem i tiden, fra 1963 til 1977, og Sam og Silo har - noe overraskende kanskje, med den kunnskap vi i de siste 5 numre av Tekst & Tegning har annammet oss om deres personligheters eminens og handlekraft - gjennomgått en omskolering og befinner seg nå i en søvnig liten landsby i det uville Vesten i egenskap av Politimenn. Som representanter for de lokale Myndigheter er de sagtens ikke så myndige at det monner noe særlig - snarere representerer de et nokså "mykt" alternativ til de større forholds ofte mer håndfaste utøvere av politiyrket:

La oss følge Sheriff Sam og Deputy Silo på en typisk utrykning i deres sogn, den (som sagt) søvnige lille landsbyen, som på dansk kalles Ndr. Andemose og som er utplassert i en særdeles idyllisk landlig egn hvor det kriminelle liv stort sett florerer i heller pyntelig grad. En trofast gammel liten 2-seter hører med til kallet - faktisk ligner den til forveksling det gamle øket av en minibil ved navn "3" som Sam og Silo disponerte i sine tegneserieomtegneseriedager; og den viser seg da også å besitte flere av 3's charmerende egenskaper:

Men selv dette tempoet blir for drepende for etterforskere av Sam og Silos kaliber. De har aldri unnsett seg for å ta en velfortjent pust i bakken når det røyner på! - I Tove Jansons tegneserie Mumitrollet opplever vi ved en anledning at den yndige Snorkfrøken, som i likhet med de fleste øvrige figurer i serien i det daglige vandrer omkring uten en tråd på kroppen, under noen tvil iører seg en bikini-badedrakt med spørsmålet: "Den er kanskje litt dristig?" Her har vi Sam og Silos like naivt uskyldige variant av dette poenget:

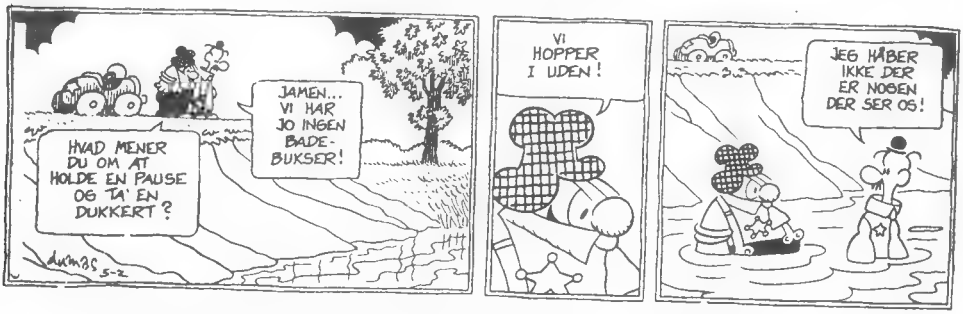
HVAD MENER DU OM AT HOLDE EN PAUSE OG TA' EN DUKKERT?
JAMEN... VI HAR JO INGEN BADE-BUKSER!
VI HOPPER I UDEN!
JEG HÅBER IKKE DER ER NOGEN DER SER OS!

Men etter den helsebringende dukkert kaller atter våre venners embedsplikter. Vår sheriff og vår deputy kan nok dagligvis virke noe trege i utførelsen av disse (hvilket vi kommer sterkere tilbake til i neste nr.), men til tider kan de plutselig anta et sært preg av dynamikk! Dukkerten i den lokale badepøl synes i hvert fall å ha hatt en overforfriskende virkning i dette tilfelle:

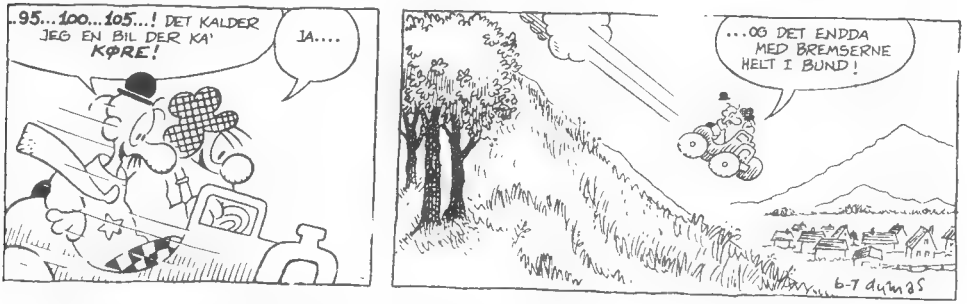

- eller er det bare gode gamle 3's aldrende gjenganger som har misforstått sin plikt og fått et rekk av fartsvanvidd? Luftfarten er i alle fall upåklagelig; og det går da også fullstendig galt, noe denne bilens venner burde ha forespeilet den muligheten av for lenge siden:

Forts.s.28

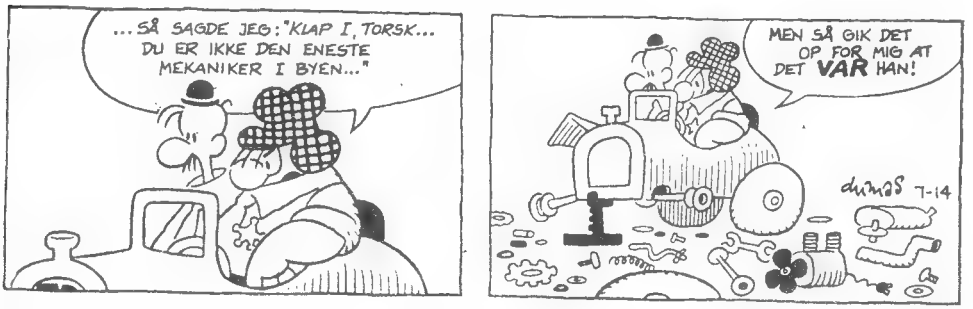

Tor Ødemark:

OSLO - LOS ANGELES *TUR - RETUR*, DEL 2

Carl hadde mange favoritthistorier blant sine egne. Blant dem kan nevnes »Omelett» av tisidershistoriene, det er der hvor Donald driver hønsefarm i en liten utkantby og lager skandale med et »eggeras» som omgjør byen til ..... ja, en omelett.

»Lost in the Andes» var en annen serie (»Eggemysteriet» på norsk) som han likte på grunn av teknikken i serien. »Old California» var likeså blant dem han likte best, og kanskje til forbauselse for mange: »Micro-Ducks from outer Space», eller »Onkel Skrue og de små grønne», som den het på norsk. Han tegnet den så sent som i 1966. Personlig var jeg ikke så forbauset, da dette også har vært min favoritt i mange år, blant de senere seriene.

Carl samarbeidet sjelden med andre tegnere. Han var det han kalte »a loner». Mens andre tegnere gikk rundt og pønsket på en liten ide, snakket med kolleger som kunne legge til noen gode scener, til det hele endte opp som en eneste stor ide, fikk Carl hovedsakelig ideene til sine historier ved rett og slett å se i bare veggen. Der var det lite eller ingenting som distraherte ham, og ut fra disse veggene kom altså mange av ideene til de nå så kjente og kjære historier.

Når han først hadde fått ideen, skrev han den ned, sakte og nøyaktig. Han delte som regel seriene opp i tre: begynnelse, handling og avslutning. Avslutningen kom alltid som følge av handlingen i historien. Det var ikke alltid like lett å lage slutten, og derfor tegnet han ofte først de ni første sidene av en tisidershistorie, laget deretter sluttbildet, og arbeidet seg så baklengs gjennom den 10. siden, til han nådde tilbake til side 9. - Det som tok tid var å skrive ned serien. Når han var kommet så langt, gikk det å tegne den raskt.

Andre ganger skrev han kun stoff til fem sider, tegnet disse, og skrev så ned resten. Det skjedde flere ganger at han gjorde ferdig 10 sider av en legre historie og sendte dem til Western Publishing Company før han ante hvordan de neste 10-15 sidene ville bli.

Det var ikke alltid bare den nakne veggen som fikk ham til å komme på ideer. Bøker var selvsagt også ofte gode inspirasjonskilder. Han viste meg blant annet en bok om Jason og det gyldne skinn, som satte ham på tanken å tegne »The Golden Fleecing».

Det var ikke alltid like lett å tegne en serie på nøyaktig 10 sider. Med de lange seriene hadde han friere spillerom, men en tisidersserie bør jo være på 10 sider. Ikke sjelden hadde Carl stoff nok til 12 sider. Det han da gjorde, var å kutte ut de svakere scenene, der det lot seg gjøre å sløyfe dem. Hadde han derimot stoff nok til bare åtte sider, var problemet større. Han var da nødt til å flette inn to sider med »søppel», som han kalte det, noe som mer enn en gang hadde såret stoltheten i ham. Han var alltid livende redd for at disse »svake» delene av seriene skulle kunne gjennomskues.

Jeg var litt interessert i å vite hvorfor han enkelte ganger delte opp bildene i seriene på kryss og tvers i stdet for de

Artikkelforfatteren sammen med Garé og Carl Barks.

mer standardiserte rektangulære bildene, og også hvorfor han så brått hadde sluttet med det. Han fortalte da at han personlig hadde hatt en del moro ved å inndele sidene på denne måten. Derimot var ikke utgiverne så begeistret, da det viste seg å by på vanskeligheter ved oversettelse til andre språk. Dermed tok denne finessen en brå slutt.

Mange kritikere leter etter skjulte meninger i tegneserier, også i Carls. De ivrigste av dem klarer også alltid å finne noen. Politiske motstandere av Karl Marx klarer å finne negative paralleller mellom ham og Carl Barks. Beundrere av Marx klarer selvsagt å finne positive tilknytningspunkter mellom ham og Barks. Men Carl hadde ingen skjulte meninger. Han hadde bare hatt én mening med historiene sine, og den var ikke skjult: Han ville at folk skulle more seg, le av ham og med ham. Han mente bare å lage en god historie, der leseren straks fattet interesse for handlingen, og han ønsket å holde interessen på topp alle sidene igjennom. Carl trodde aldri at noen ville huske hans historier 10 år etterpå. Det var kun et øyeblikks moro, som ikke var på bekostning av noen. Han syntes av den grunn ikke om politiske serier, og nevnte Trudeaus Doonesbury som et eksempel på hva han mislikte.

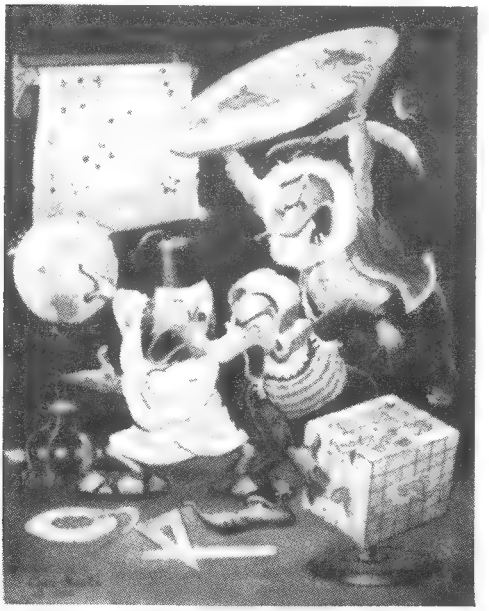

Barks' maleri av 1500-tallets geografer. (Se forrige nummer.)

Jeg vil igjen sitere Carl vedrørende situasjonen i dag:

- I'm tired of the old ducks. Now I paint my own stuff. If I had kept on writing stories, I would have been repeating myself. I'm glad I quit when I did. I was then still fresh enough for my stories.

Dette var harde ord, men dog ikke så ille ment. Han hadde flere skisser hjemme som han nylig hadde tegnet av »the old ducks». Han var bare redd for at han ville ha gjentatt seg selv til døde, og det er vel heller ikke usannsynlig at han ville ha gjort det, selv om undertegnede er blant skeptikerne.

Nå maler han altså bilder og koser seg med det. Han har masser av ordrer på bilder, men mange av dem blir for spesielle og for detaljerte. Derfor maler han de enklere (alt er relativt) først, og skyver alle altfor spesielle ønsker til side. Men han lever av det og lever med det. Som nevnt malte også Garé bilder, og det virket som om den noe isolerte tilværelse i det lille samfunnet i utkanten av Temecula gav dem begge den ro og det samhold som skulle til for å kunne utfolde disse evnene.

Vi spiste middag til kl. 10 på kvelden i en annen restaurant enn den lunsjen ble inntatt på, og 10.30 tok vi farvel etter åtte timers samvær. Det var opprinnelig meningen at vi skulle treffe Carl og Garé også på torsdag, men det hadde de dessverre ikke tid til. »Dessverre» sa jeg da, men ikke på torsdag, for da hadde jeg min neste virkelig store opplevelse.

ONSDAG 27.8.1980: DISNEYLAND

Tankene var mange under den 2 1/2 time lange reisen tilbake til Los Angeles. Inntrykkene var så uendelig mange. Dagen hadde på en måte vært en drøm, selv om jeg i realiteten visste at den hadde vært virkelig nok.

Kl. 1/2 2 sovnet jeg, breddfull av opplevelser. Ikke desto mindre var jeg lys våken tidlig onsdag morgen. Jeg grep begjærlig et lite stykke papir Garé hadde

sendt med meg. Øverst leste jeg »Floyd Gottfredson» samt en adresse og et telefonnummer i Los Angeles. - Hvorfor ikke, tenkte jeg og slo nummeret.

- Gottfredson, sa stemmen.

- Floyd Gottfredson? lått min forventningsfulle stemme.

- Yes, var svaret. Hjertet mitt gjorde et hopp. Jeg klarte å få presentert meg, sagt hvorfor jeg var der, og det vesentligste: Jeg spurte om han hadde noe tid til rådighet. Det hadde han, og vi avtalte torsdag kl. 3. En ny porsjon sommerfugler satte seg straks i bevegelse. Ikke nok med at jeg hadde fått treffe Carl Barks, nå skulle jeg også møte Floyd Gottfredson. O, du vidunderlige verden!

Plutselig falt øynene på papirlappen på bordet: et nytt navn, en ny adresse, et nytt telefonnummer. Personen i den andre enden var ikke den jeg søkte, så jeg spurte:

- Treffer jeg Mr. Jack Hannah?

- Dessverre, svarte stemmen, - han er på skolen og underviser nå. Hvem er det som ringer?

Hun fikk vite det, og lovte å gi beskjed til Jack Hannah om at jeg ville ringe igjen.

Det tredje nummeret var til Walt Disney Studios i Burbank, hvor det først på torsdag kom til den avtalen at vi kunne komme fredag 1/2 2 til en omvisning.

Etter frokost skulle vi til Disneyland. Men det ville vel vært for ille om jeg »bare» skulle se Disneyland i løpet av en hel dag. Underveis kom jeg til å tenke på at Garé hadde anbefalt oss å besøke Malcolm Willits, som drev en tegneserieforretning i Hollywood Boulevard. Vi ombestemte oss imidlertid, da vi fant ut at vi ville ha nok av tid til det besøket dagen etter, og nøyde oss med en rask telefon til ham i Collector's Book Store. Vi avtalte å stikke innom dagen etter.

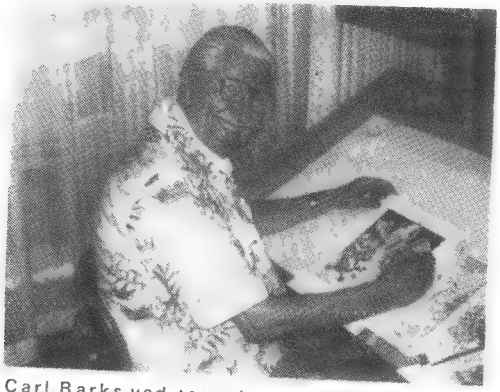

Carl Barks ved tegnebrettet.

Disneyland ble inntatt kl. 1/2 3, en halv time før den store paraden. Inngangen var dominert av en stor blomsterdekorasjon med Mikke Mus som motiv. Jeg var altfor rastløs til å gjøre det jeg burde gjort: fått meg en plass langs ruten der opptoget skulle gå. Derimot forsvant jeg inn på Main Street Cinema, som viste ikke mindre enn seks kortfilmer samtidig. Men hovedoppslaget jeg gikk inn for å se, var Mickey Mouse in Steamboat Willie fra 1928. Vi rakk til og med å få oss noe å drikke før vi fikk hver vår sjabre plass bak folkemengden som skulle se opptoget. Men før opptoget nådde fram dit vi sto, var jeg allerede godt på vei ut mot fronten, der jeg ved hjelp av albuer og et uskyldig ansikt erobret en forholdsvis god plass.

Jeg skal ikke beskrive den ca. 20 minutter lange paraden altfor inngående, men jeg fikk se alle Disney-figurene på rekke og rad, i eller på vogner trukket av de flotteste hester og ponnier jeg har sett. Og med all musikken og sangen, samt personene og figurene jeg så, drømte jeg meg til et sted hvor jeg jo egentlig i virkeligheten var: i en eventyrverden.

Da paraden var ferdig, trakk jeg programmet opp av lommen, og vi begynte så smått å tenke på hva vi skulle bruke de femten billettene til, som damen ved inngangen uten anstrengelse hadde prakket på oss.

Det første stedet vi karret oss bort til, var noe som ble kalt »America, the beautiful». Uten å vite hva det var, men med en varm anbefaling fra flere av mine venner i tankene, var vi med ett midt i køen, som hadde en bredde på mnst 20 mennesker. Noen sekunder etter befant vi oss i en stor, rund sal med filmlerreter på alle kanter. Jeg kunne hverken fatte eller begripe hva vi hadde der å gjøre, men jeg skulle aldri komme til å angre på de dyrebare sekundene jeg med ett hadde kastet bort. Det ble plutselig helt mørkt, og like plutselig var det film på alle de 10 lerretene som omkranset rommet. Og det betydde ikke 10 forskjellige filmer, men én sammenhengende film i en eneste stor bevegelse. Fjellmassivene i Rocky Mountains, isødene i Alaska, Golden Gate i San Francisco,

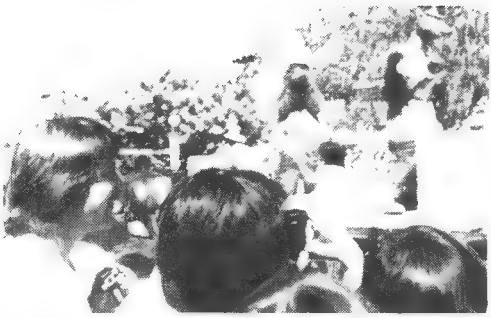

Tor Ø. ved paraden i Disneyland.

gatene i New Orleans og de endeløse ørkenområdene i Midt-Vesten åpenbarte seg på det forreste lerretet, passerte oss på de åtte bakoverliggende, og ble til slutt sakte oppslukt av lerretet bak oss. Jeg fikk en fornemmelse av Colosseum kino som en reisė-TV sammenlignet med dette. På denne måten fikk vi hilse på alle de 50 stjernene i det amerikanske flagget. Fortumlet og mektig imponert tuslet jeg ut av filmsalen sammen med minst 500 andre som hadde delt opplevelsen med meg, mens det bak oss begynte å strømme inn nye 500, som et kvarter etter skulle gå like fortumlete og imponerte ut.

Det ble å komme fra et panorama til et annet. Ute i frisk luft igjen begynte vi jakten på attraksjoner. Problemet var bare hvor vi skulle starte. Et tog som brakte oss en rundtur rundt hele Disneyland var tingen. Vi reiste gjennom Tomorrowland, Adventureland, Fantasyland og ikke minst Grand Canyon. Det var ikke Grand Canyon som den er i dag. Derimot var det på den tiden dinosaurene ennå levde, noe disse dinosaurusene også gjorde. Noen gresset fredelig på åpne sletter, mens andre var involvert i heftig kamp. Jeg fant fort ut at jakten i de tider var noe annet enn rypejakt i høysesongen i Norge anno 1980.

Da rundturen var over, gikk turen til »It's a small world», der små båter brakte oss rundt i dukkenes verden, langs trange kanaler, og til musikk og sang fra en av Walt Disneys klassikere. Rundt oss på alle kanter danset og sang dukker i alle verdens tenkelige og ufenkelige nasjonaldrakter. Derfra dro vi til »Storybook land canal boats». Som tittelen sier, var det en kanalreise i fantasiens land. Vi fikk se Snehvits hus i skogen, husene til de tre små griser, Askepotts slott, samt hele spekteret av alle de kjente eventyrstedene.

Så startet jakten igjen, og vi behøvde ikke gå langt. To minutter unna lå »Big-thunder mountain railroad», berg- og dalbanen i Disneyland. Det var ikke lite som skilte den fra andre tilsvarende prosjekter her i Skandinavia. For det første satt man like godt og trygt som på et tog, for det andre var den arrangert med ras av kampesteiner og steinblokker, hvorunder jeg i et flyktig sekund undertegnet mitt testamente i tankene, noe jeg tydeligvis kunne ha spart meg. Og for det tredje var den over 100 meter lange køen temmelig enestående sammenlignet med nordiske forhold. Allikevel gikk den unna på 15 minutter.

Om køen ikke var 100 meter lang, så var den nesten halvparten på vei inn til nye båter, nye kanaler og »The Pirates of the Caribbean». Temmelig tidlig under denne ferden raste vi utfor et alvorlig stryk, noe som medførte en fuktig høyreside, til varmen ute senere tørket meg. De karibiske piratene, med kaptein Rødskjegg i spissen, sørget for å pepre oss med pistoler og kanoner så det hvinte rundt ørene. Vi passerte brennende hus, fulle sjørøvere, nylig oppgravde skatter, samt skjelettet til (tror jeg) Captain Morgan, the pirate.

»Haunted mansion» kunne by på spøkelser og gravsteiner i alle typer og fasonger. Etter å ha blitt innelåst i et rom hvor bildene på veggene ble lengre og lengre, med et sprellende lik oppunder taket og tilsynelatende ingen muligheter til flukt, så vi plutselig at det åpnet seg en dør, og

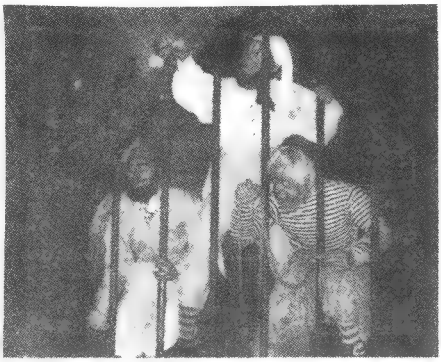

»The Pirates of the Caribbean».

vi ble ledet to og to inn i noen vogner. Vognene snudde og vendte på seg alt etter på hvilken side av dem ting skjedde, i en stadig rotasjon. Gravsteiner hevet seg, skjeletter danset, en stakkar som hadde forsøkt å mure seg inne, hadde ikke klart å få på plass den siste mursteinen, og en benete arm, fremdeles med et fast tak om murerskjeen, dinglet fram og tilbake gjennom hullet der mursteinen skulle ha sittet. Det nifseste av alt var da vognen snudde seg mot et langt speil og vi oppdaget at vi ikke satt alene i den. Midt imellom oss satt et spøkelse, lys levnde, gjennomsiktig, grønt og nifst. Heldigvis forsvant han, og vi var alene resten av turen.

Etter denne skrekkinngydende opplevelsen var tiden inne til et jungelcruise. Det ble en hjemmekoselig opplevelse krydret med elefanter og tigere noen meter inne på land, og krokodiller og flodhester nesten under båten. Slanger hveste etter oss fra trærne. Fem safarijegere satt høyt oppe i en trestamme og skalv, mens et fresende neshorn sto under. Jeg var glad jeg satt trygt i en båt.

På jakt etter noe å spise passerte vi et podium hvor ingen ringere enn Count Basies orkester underholdt. Der var det bare å ta plass, for det kostet ingenting. Derfra bar det til en annen scene like ved som presenterte selveste Billy Preston & Syreets, som i sin tid ble berømt

Fra Disneyland.

med »That's the way God planned it». Denne konserten var nok en opplevelse.

Vi maste oss åndeløst videre. Vi hadde flere billetter igjen. Vi brukte gladelig to av dem på »Skyway to Fantasyland» og tilbake til »Tomorrowland». Da fikk vi sjansen til å se Disneyland fra lufta. Det var en taubane som gikk tvers over halve området, samt at vi fikk en tur tvers gjennom Disneylands versjon av Matterhorn. Derfra fikk vi også se mye av det vi var klar over at vi gikk glipp av, på tross av tapre forsøk på å nå over alt. Vi fikk derimot tid til »an adventure thru inner space», som var den første og eneste skuffelsen. Den skulle gi oss et innblikk i verdensrommets hemmeligheter, et arrangement som etter min mening kun bestod av billige lyseffekter.

Da vi var vel ute av verdensrommet annonserte en stemme over høyttaleranlegget at klokken snart var 12 og Disneyland skulle stenge. Noe tungsindige vendte vi nesene mot porten. Først etter å ha satt meg i bilen fant jeg ut hvor støl jeg var. Bena kjentes som stokker, og at øynene holdt seg oppe, var et under. Ikke desto mindre dro vi innom en liten kafe i Wiltshire Boulevard, hvor vi visste de serverte en aldeles nydelig milkshake. Iført nyervervede Mikke Mus-gensere på grunn av den kjølige nattelufta, inntok vi kafeen ca. kl. 2 om natta. Vi hadde tydeligvis lagt igjen visittkortet to dager før, for jenta bak disken kjente oss straks igjen som Donald-fanatikerne fra Norge, og hun utbrøt: »Oh! You are twins! So cute!» Som sagt, med Mikke Mus-gensere og bak hver vår milkshake!

Forts.i neste nr.

JEG ØNSKER å kjøpe eller bytte til meg Donald & Disneyhefter før 1957 pluss en del enkelthefter fra perioden 1966-71 pluss hele årganger 1972-75. I bytte har jeg cirka 600 krigsblader (Seriemagasinet, Spion 13, Kampserien osv.) fra perioden 1961-75 i meget god stand. Krigsbladene byttes i Donald/Disneyhefter eller selges til høyestbydende. Skriv etter liste til Ingvard Aam, Nesttunhalsen 7, 5050 Nesttun.

LYN GORDON
Les om
Lyn Gordon og
vennene hans på
spennende action-
fylte romeventyr.
Som serieblad,
album og
super-pocket.
Hos din
bladfor-
handler
semic
NORDISK FORLAG AS

NEWS-NEWS-NEWS!

CARL BARKS fylte 80 år 27. mars. Begivenheten ble behørig markert med et arrangement på Østerås skole dagen etter, i regi av redaksjonen for det nystartede tidsskriftet Duckburg (se omtale nedenfor). Til stede var diverse donaldistiske notabiliteter. - Fra Danmark melder vår korrespondent John Grizzly at Barks' fødselsdag ble feiret med fest hos Freddy i Farum.

I det hele tatt ser det ut til at interessen for donaldisme er for oppadgående. Jon Gisles bok fra 1973 kommer i nytt opplag i løpet av året. Norsk Tegneserie-Forums donaldistgruppe holder regelmessige møter og opererer med eget styre, vedtekter og handlingsprogram. Duckburg er kommet med sitt første nummer, og i Sarpsborg planlegger Jon Kristiansen ytterligere et donaldistblad, Ducken.

Tilbake til Duckburg. Bladet utmerker seg med enkelte artikler av høy kvalitet, kanskje særlig "Formynderen Donald Duck" av Sverre Årnes. Ellers kan nevnes en artikkel av Håvar Eide om hvem som er hvem av Ole, Dole og Doffen, en utredning av Bernt Myrvoll om en hittil lite påaktet skurk i Donald-seriene, atter en artikkel om familieforholdene i Andeby, samt et forsøk på intervju med Jon Gisle. Trykkfeilene er litt for mange, men det retter seg kanskje? Bladet kan bestilles fra redaktøren, Henning Bødtker, Tollef Gravs vei 151, 1342 Jar, og koster 5 kroner. Abonnement på 4 numre: kr. 20,-.

BILD & BUBBLA er kommet med sitt første nummer i det nye formatet, og bortsett fra noen heslige farger på forsida ser det riktig bra ut. Blant hovedoppslagene er en fødselsdagsartikkel om Carl Barks, et intervju med den svenske tegneren Torsten Bjarre, og noen fabelaktige humorserier av franske Gottlib.

•

DENNIS feiret 30-årsjubileum i mars, og i den anledning trykket Dagbladet en del ur-Dennis fra 1951. I USA har det skjedd at Marvel har overtatt serien, og første nummer kommer ut i august. Dessuten er det utgitt fire bøker i en serie som heter Dennis and the Bible Kids, og som bare selges i kristne bokhandler!

Dennis - nå også alliert med kristenfolket.

NEWS-NEWS-NEWS!

LUCKY LUKE forfattes nå av tegneren Morris i samarbeid med Vicq, en av de mest erfarne franskspråklige seriefortfatterne. Det første albummet etter Goscinnys død er nå kommet på norsk under tittelen Daltonbrødrene og den skjulte skatt. Serien er slett ikke av de dårligste og skiller seg lite fra et gjennomsnittlig Goscinny-produkt. Hovedtemaet er Daltonbrødrenes jakt på en skatt som ikke finns i et fengsel som i virkeligheten er noe helt annet enn et fengsel ...

... kommer til Norge!

DEN SAMME MORRIS, Lucky Lukes opphavsmann, anlanger Oslo i midten av mai. Tekst & Tegning håper å kunne snoke til seg et intervju til neste nummer.

•

MARX, FREUD OG EINSTEIN kommer som tegneserier på norsk! Det dreier seg om tre bind i en berømt serie-serie som tidligere er blitt utgitt på en rekke språk. Bøkene inneholder enkle fakta fra de tre herrers biografier, samt en innføring i deres teorier. På Norsk Tegneserie-Forums møte 1. april (dette er ingen aprilspøk!) ga redaktør Helge Vold fra Gyldendal (dette er fremdeles ingen aprilspøk; finkulturens høyborg skal virkelig utgi tegneserier) en orientering om bøkene med hovedvekt på Freud.

•

NAZISMENS FREMVEKST er tittelen på et seriehefte utgitt på et annet av de tradisjonelle forlagene, nemlig Cappelen. Mannen bak er tegneren Jan O. Henriksen, og heftet forteller om det som skjedde i Tyskland fra 1918, da den første verdenskrig sluttet, og fram til den nye krigsutbruddet i 1939. Heftet forsøker å gi en forklaring på hvordan nazistene kunne få makten i mellomkrigstidens Tyskland.

•

MER DONALDISME: I Sverige har det sensasjonelle hendt at landets donaldist-organisasjon, Nationella Ankistförbundet i Sverige (kvack), har fått slippe til i det svenske Donald-bladet, Kalle Anka & Co., med en artikkelserie om Disney og Disney-seriene. I den første artikkelen avslører NAFS(k) at Walt Disney aldri tegnet Donald Duck! Denne grufulle sannhet når dermed for første gang i historien ut til hele den serieelesende almenhet i Sverige. Hva blir det neste? (Norske donaldister som vil sikre seg denne kuriositeten, bør skaffe seg Kalle Anka & Co. nr. 9 for i år.)

NEWS-NEWS-NEWS!

SERIEFRAMJANDET planlegger å holde sin fjerde sommerleir i Danmark, nærmere bestemt i Frederikshavn, 14. - 21. august. Man kommer til å ha teoretisk og praktisk undervisning i serier og andre billedmedia, og prisen er satt til 800 danske kroner, som inkluderer kost og losji. Ledere for leiren blir Rolf Gohs og Cristian Hammarström. Leiren er åpen for deltakere under 15 år.

De som er interessert, bør snarest skrive til Cristian Hammarström, Brännkyrkagatan 63, S-117 22 Stockholm, Sverige.

MARVEL har bestemt å la svart/hvitt-magasinet Howard the Duck gå inn med nr. 9. Sannsynligvis vil serien bli gjenopplivet i et 48 siders fargemagasin. Det går også rykter om en spillefilm med Howard.

Et annet av Marvels svart/hvitt-blader, Hulk, går inn med nr. 27.

■

JULEHEFTET om Stomperud solgte nærmere 204 000 i 1980. Dette er ny rekord for Stomperud, og formodentlig for norske tegneserieblader i det hele.

Til venstre: Rolf Gohs er en av lederne for Seriefrämjandets sommerleir. Bildet viser Stefan, en av hovedpersonene i hans serie Mystiska 2:an. - Til høyre: Stomperud mot nye høyder.

●

KULØRTE SIDER - det ledende danske tegneseriefanzinet - er kommet med nr. 39. Hovedoppslaget er stoff om Giraud, som kanskje er mest kjent som mannen bak Blueberry, men som under psevdonymet Moebius er en av de ledende franske avantgardetegnerne. Ellers er det artikler om tegneserier og spillefilm, samt nyheter og anmeldelser. Løssalgspris: dkr. 22,-. Adresse: Runepress, Krogshøjvej 32, DK - 2880 Bagsværd.

●

UDERZOS første Asterix er blitt en stor suksess i Norge, melder Semic. Albummet er nå trykket i 105 000.

●

NORSK TEGNESERIE-FORUM

holder sesongens siste møte på KARL P. NORBY's konditori på Tøyensenteret torsdag 18. juni kl 1800. Dette i forbindelse med tegneserieutstilling under Tøyendagene -81.
DU ER VEL MEDLEM?

NEWS!

REDAKSJONEN av det danske fanzinet Mini-Comics har utgitt et indeks over Carl Barks' produksjon. Indekset, som er ment som et supplement til Carl Barks & Co. nr. 1, gir en gjennomgåelse av hele Barks' produksjon med henvisninger til de danske (og dermed de fleste norske) utgavene. Dessuten har man med et omvendt indeks, hvor man går fra de danske utgaver til originalene. Pris: dkr. 7,50. Adresse: Hans Kristian Pedersen, Duebrødrevej 11, DK - 9000 Ålborg.

COXZY COMICS av Henning Bødtker er kommet med nr. 2. Fremdeles imponerer bladet med sine svært varierte serier, og fremdeles er det nok de korte humorseriene som er de beste. Tegnestilen er blitt bedre, og fortsetter Bødtker i samme spor, vil han kunne utvikle seg til en virkelig god tegner. Bladet koster kr. 6 og kan bestilles fra Henning Bødtker, Tollef Gravs vei 151, 1342 Jar. - Nr. 1 er fortsatt å få og koster kr. 5,50.

HVEM ER HVEM AV HÅVAR EIDE?

Et forsvarsskrift for Hans Kristian Pedersen

I det særs vitenskapelige tidsskrift Tekst & Tegning nr. 12 hadde Håvar en artikkel kalt Er Blueberry død? I nummeret etter etterlyste Hans Kristian Pedersen en forklaring på et sannsynlig plagiat av hans eget fanzine (som jeg dessverre kjenner lite til). I det påfølgende nummer skriver Håvar dette svaret til redaktøren av Super-Comics: "Får håpe HKP ikke leser Seriefokus 3/80 og forlanger opphavet til artikkelen om Blueberry" (sitatet forkortet av meg). Angrep skal være det beste forsvar, Håvar, men sjøl burde du opplyse hvor du har hentet opplysningene til nevnte artikkel. Imidlertid vet jeg godt hvilken kilde du har brukt til "Hvem er hvem av O, D & D" i Duckburg nr. 1. Den står nemlig i Barks Collector 11 (1979), signert av Dan Haley. Jeg er overbevist om at Mr. Haley ville bli smigret hvis han var oppmerksom på gjengivelsen av hans eminente artikkel, men da under sitt eget navn. I stedet for å kopiere andre burde du oppfordre folk til å abonnere på nevnte tidsskrift. Det er det lille særegne som gjør hvert fanzine interessant, og det bør du ikke ødelegge ved å drepe leselysten hos oss som abonnerer på andre tidsskrifter. Det blir lett drepende kjedelig å lese artikler om igjen. Det bør du også ta notis av, Håvar, sjøl om du gir en god dag i copyrighten til redaktør John Nichols. Adressen til Barks Collector er: P.O.Box 1906, Suffolk, VA. 23434, USA.

Jan Erik Langli

..fra s.17

Men alt ordner seg omsider og til slutt, uvisst på hvilken måte, og Sam og Silo er forholdsvis snart tilbake igjen i forholdsvis aktiv tjeneste. Som antydet er Ndr. Andemose m/omegn et ikke akkurat sentralt utgangspunkt for Underverdenens mest lysskye foretagender. Og tilsynelatende er samme egn m/omegn noe av en uplettet idyll. Se bare på Sam og Silo der de - OMSIDER - har nådd frem til utrykningens endelige mål - FISKEPLASSEN!

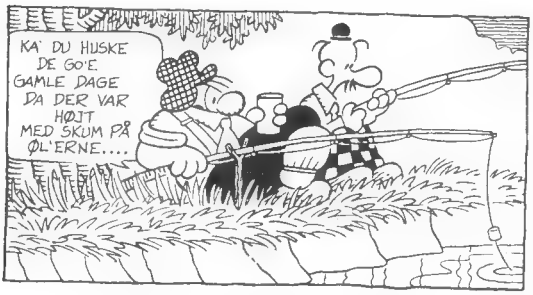

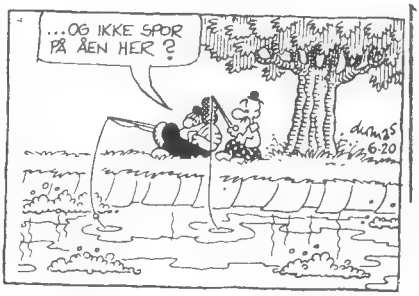

Uplettet? Bakom synger skogene, og bakom skogene synger Tom Lehrer: "Pollution, pollution!"

(Hva synger Sam og Silo? Hør etter i neste nr.)

TEGNESERIEPRISEN TIL THORE HANSEN

Nobelprisen deles ikke ut i Nobelinstituttet. Det gjør derimot tegneserieprisen. I år skjedde det 11. mai, rett før Tekst & Tegning gikk i trykken, og den fortjente mottaker denne gangen var Thore Hansen. Han fikk prisen for science fiction-serien Old i barnebladet Magne.

Thore Hansen er i slutten av 30-årene og har laget serier siden han var tenåring. Av andre science fiction-serier fra hans hånd kan nevnes Fare, fare krigsmann og Stasjon Nexus. Ellers er han bl.a. kjent for humorseriene Papegøye-Olsen og Satyren. I alt har han laget minst 10 forskjellige tegneserier.

Under prisutdelingen sa jurymedlem Jo Lie bl.a. at Old egentlig var uten konkurranse, selv om det i år var flere gode serier å vurdere enn på lenge. Det er positivt at serien ikke inneholder romklisjéer som superrakketter, roboter og gale herskere. Serien handler om en gammel mann som drar rundt i verdensrommet fra planet til planet og opplever merkelige ting. Den er full av poesi, sier juryen, med vakre og vel avstemte farger, og merkelige vesener tegnet med fantasi og dyktighet. Juryen nevner språket som det minst vellykkete i Old, men setter på den annen side stor pris på Hansens oppfinnsomme og lite norske layout.

Prisen ble utdelt ved et arrangement hvor det også ble gitt premier til barnebøker, billedbøker og oversettelse av barnebøker. Dagen etter brakte Aftenposten et kort referat av evenementet. Thore Hansen ble ikke nevnt. Norsk Tegneserie-Forum vil bøte på dette ved å bringe et intervju med Hansen i neste nummer av Bobbla.

JG

Boken gir grunnlag for en kritisk belysning av alle de tegneseriene som tilbys barn og voksne. Den retter søkelyset på vold og sosiale forhold, forholdet mellom menn og kvinner og bruk av rusmidler i tegneserier. Forslag til studieplan.

Rikt illustrert.
72 sider. Hft. kr. 38,-

ASCHEHOUG

TEGNESERIE
UTSTILLING
PÅ
TØYENSENTRET
OSLO
I TIDEN
10.-18. JUNI

THOR IVERSEN &CO
ANTIVARIAT
KJØPER/BYTTER/SELGER
GAMLE OG NYE PLATER, KASETTER
BØKER, ELDRE TEGNESERIER ETC
Åpningstid kl. 10.00 – 17.00
(torsdag kl. 10.00 – 18.00)
tlf. 20 79 41.

HENNING BØDTKER

tintin DEL 2

I første del av denne artikkel skrev jeg om personene i Tintin og analyserte en del sekvenser i serien. I denne delen vil jeg behandle det komiske og politiske i Tintin, fantasilandene Syldavien og Bordurien, Tintins betydning for andre serier, samt øvrige serier av Herge.

KOMIKK I TINTIN

Det komiske i Tintin har jeg valgt å dele opp i tre hovedgrupper, situasjonskomikk, karakterkomikk og ordenes komikk. Et eksempel på situasjonskomikk finner vi i Det gåtefulle juveltyveri, hvor et stykke av et trinn i Haddocks trapp er løsnet. Det som selvfølgelig skjer, er at alle snubler og faller. I historien er gaget gjentatt ikke mindre enn ti ganger! Tournesol, Nestor, Irma, Wagner, Tintin og Haddock faller nedover trappen på sidene 5, 6, 7, 11, 12, 35, 43, 44 og 62. Disse variasjoner får historien til å flyte videre uten å trøtte leseren. Da Hergé lagde historien i 1961-62, må han ha vært utrolig glad i denne form for humor. Han nøyer seg ikke med trappegaget. Nesten regelmessig (s. 10, 15, 34, 43 og 56) roper eller skriker Castafiore: »Himmel, mine smykker!» Skrikene vekker forskjellig reaksjon hos de øvrige personene, noe jeg ikke finner det nødvendig å komme nærmere inn på her, da jeg regner med at erfarne Tintin-lesere kan tenke seg reaksjonene. (Uerfarne lesere kan glemme det hele.)

Side 57 er nevneverdig. Bianca Castafiore har reist, og Haddock vender tilbake til huset:

- Endelig, endelig er det slutt! ... Hun har reist! ... Ikke flere skandaler, ikke flere »Himmel, mine smykker».

Papegøyen: - HIMMEL, MINE SMYKKER!

Haddock: - Hvis du har dine fjær kjære, vil jeg råde deg til å legge en annen plate på grammafonen!

Papegøyen: - Klapp igjen når jeg

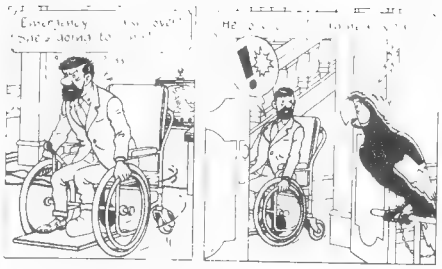

snakker, for ti trilliarder ulykker!

Et godt ordforråd for en fugl?

La oss nå se på karakterkomikk i Tintin. Den går hovedsakelig ut på rent mekaniske hendelser. I Det gåtefulle juveltyveri pådrar Haddock all verdens ulykker akkurat som han pleier. Mureren kommer ikke, det gjør derimot Castafiore. Dertil kommer papegøyen som holder han med selskap, og selvfølgelig trappen som han stadig faller i.

Eller D-enes mange faste uttrykk:

- Det er min mening, og den er jeg enig i.

- Vi er her for å kaste lys over saken, for å belyse alt omkring tyveriet.

Enkelte ganger begynner de å snakke bakvendt eller å stokke ordene fullstendig, som i disse eksemplene: - Vi vemder tilbake til tagen. De to D-ers automatiske handlinger og tankegang holder latteren i kok.

Så den siste komiske gruppe, ordenes komikk, som vi finner mye av i Hergés historier. Her er noen eksempler som alle er hentet fra Det gåtefulle juveltyveri:

- Hva synes De, det er mer over enn veldende (side 17, bilde 5).

- Det er min mening, og den er jeg enig i.

Eller Haddocks bemerkning på side 33, bilde 14: - I dekning. Til nødutgangene. Hun vil synge.

POLITIKK I TINTIN

I flere Tintin-serier er vår venn i andre land, og her kommer ofte politikk inn i bildet. Styreformene er oftest sosialistiske. Få av landene blir navngitt, men de som er det, er lette å oppspore. (Navnene - med unntak av Sovjet i den første historien - er selvfølgelig karikerte.) De vestlige landene har sluppet lett unna Hergés karikatur. Unntaket er da en japaner taler i Folkeforbundet i Geneve for å vise Japans uskyld foran en rekke politikere. Hvorfor Vesten slipper unna, vet jeg ikke. Alle hypoteser er tillatte, men jeg kan tenke meg at vi ikke er interessante nok til å lage satirer på.

Det var egentlig ikke Hergé som fant på landene Syldavien og Bordurien, som er østeuropeiske fantasiland. En viss Richardson skrev om dem i sin bok »Generalised foreign policy» fra 1937. Hergé innførte navnene i Kong Ottokars septer (1938-39). Dette albummet følges opp av Det hemmelige våpen fra 1955.

Syldavien er lett å kjenne igjen. Der er hemmelige agenter i hemmelig tjeneste, som driver infiltrasjon i kongehuset og tar til seg makt nok til å lure kongen. Kongen kommer til erkjennelse, fremmede tropper tilkalles for å opprettholde ro og orden samt beskytte borgerne. Da denne serien utkom kort før den annen verdenskrig, kastet den lys over en politikk den store offentlighet ikke oppdaget før det var for sent.

I Det hemmelige våpen er vi midt oppe i den kalde krigen mellom øst og vest. De to fantasilandene har nå fått nye roller. Syldavien representerer Vesten. Borduriens gamle leder, Müstler, er erstatettet med en ny, som heter Plekszy-Gladz og har et utseende som ligner forbausende på Stalin. Eller for å si det litt annerledes: Bordurien representerer østlandene.

TINTINS BETYDNING FOR ANDRE SERIER

Nærmest uten noen form for overdrivelse kan en si at Tintin og hans skaper har hatt betydning for de fleste europeiske tegneserier etter 1929. Hergé har vært læremester for serier som Blake & Mortimer av E.P. Jacobs, Alix av Jacques, og Barelli av Bob De Moor. Her i Norge er vel bare sistnevnte trykket. Uten Hergé som inspirasjonskilde og fødselshjelper ville vel heller aldri serier som Lucky Luke og Asterix sett dagens lys.

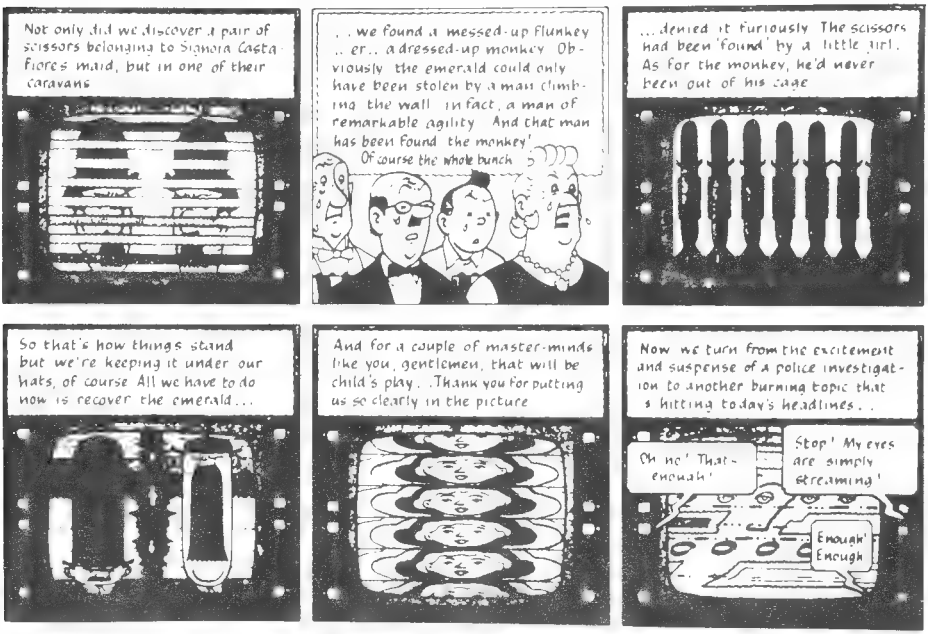
Not only did we discover a pair of scissors belonging to Signora Castafiore's maid, but in one of their caravans
. . we found a messed-up Flunkey .. er.. a dressed-up monkey Obviously the emerald could only have been stolen by a man climbing the wall in fact, a man of remarkable agility And that man has been found the monkey!
Of course the whole bunch
...denied it furiously The scissors had been 'found' by a little girl. As for the monkey, he'd never been out of his cage
So that's how things stand but we're keeping it under our hats, of course All we have to do now is recover the emerald...
And for a couple of master-minds like you, gentlemen, that will be child's play. .Thank you for putting us so clearly in the picture
Now we turn from the excitement and suspense of a police investigation to another burning topic that s hitting today's headlines. .
Oh no! That- enough!
Stop! My eyes are simply streaming!
Enough! Enough

ANDRE SERIER AV HERGÉ

Hergé har laget seks serier utenom Tintin.

TOTOR gikk i speiderbladet Le Boy-Scout Belge i 1926. Totor er selv speider, og han er Tintins forgjenger. Denne serien er veldig enkelt tegnet. Hver side bestod av tre striper, hvor den første dannet overskriften. I de neste to stripene var det to bilder på hver. Teksten står under bildene.

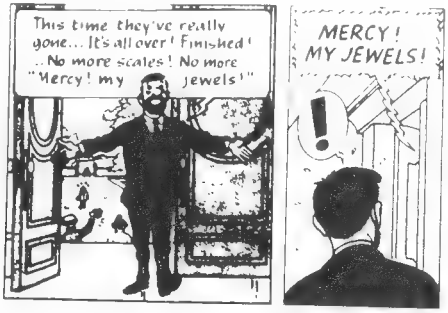

QUICK OG FLUPKE er tegnet i typisk Herge-stil med klare, rene tegninger. Serien så dagens lys 30. januar 1930. Historiene er svært korte, noe som ga Herge enorme variasjonsmuligheter. I alt er det blitt til 165 historier om Quick og Flupke. Handlingen foregår i Bruxelles i mellomkrigstiden og er nærmest et dokument om byen fra den tiden. Dessuten er serien et godt eksempel på belgisk humor.

POPOL OG VIRGINIE ble trykket som føljetong fra 8. februar 1934 til 16. august samme år. Denne serien, hvor hovedpersonene er bjørner, har en viss likhet med Tom og Millies eventyr. (Se nedenfor, - kanskje er Tom og Millie Popol og Virginies forgjengere.) Det er kun laget denne ene historien om Popol og Virginie, og den heter Kaninenes land.

FLUP, NENESSE, POUSETTE OG COCHONNET vet jeg ikke noe om. Jeg har en side, og det er alt. Etter det jeg kan se, er serien svært gammel. Tegningene er utrolig enkle og ikke videre gode. Teksten er plassert under bildene i »julehefte-stil».

TOM OG MILLIES EVENTYR har jeg heller ingen opplysninger om. Jeg har ikke klart å finne ut når den startet, og når den gikk inn. Det eneste jeg har, er to sider, som er oversatt til dansk i boka 50 år med Tintin. Figurene i serien er dyr.

MADS, METTE OG SJOKKO (Jo, Zette et Jocko) er antagelig den mest kjente serien til Hergé etter Tintin. Det er en barneserie. Hovedpersoner er de to søsknene Mads og Mette samt deres beste venn, som er en liten ape ved navn Sjokko. Herge laget fem album i tiden 1951-57, og de er blitt trykket i over en million eksemplarer, noe som sier litt om deres popularitet.

I neste nummer bringer vi et fullstendig indeks over Tintin.

ANNONSER

KJØPER TIL GOD PRIS
Donald Duck & Co. 1965, nr. 28, 33, 35 43, 46, 48, 49, 52, 1968, nr. 3, og 1971, nr. 1.
Sverre Strand, Langs linjen 25, Oslo 11. Tlf. om dagen 194900, kveld 295657.

BYTTINGEN, Norges eneste bytte-kjøpe-selge-tidsskrift, sendes gratis til den som annonserer. 20 kr. for 1/1 side. BYTTINGEN v/Håvar Eide, Reinslettveien 20, 8000 Bodø.

Forts.fra s.8

hest, - fra en konge som på en eller annen underfundig måte har rotet seg langt inn i en trøstesløs ørken. Kongen er tydeligvis ikke alene i denne ørkenen, for en rytter hører ham og kommer styrtende til: - Det er en avtale! Hvilket er ditt kongedømme?

- Kongedømmet Id.

En ensom rytter forsvinner mot solnedgangen: - Avtalen er omgjort.

Med disse foraktelige ordene vil jeg forlate det lille kongedømmet Id. Neste gang tar vi en tur lenger bakover i historien, til den gangen det ennå fantes huleboere, til den gangen B.C. levde.

TOR ØDEMARK

PS: Nylig har Klassekampen begynt å trykke The Wizard of Id på norsk.

Red. bem.

MIN SAMLERHOBBY

Å samle serier utenfor tettstedene i Norge er ikke alltid så lett. For det første blir du sett på med mild overbærenhet av de fleste - og det er for så vidt greit nok. Verre er det at det er svært vanskelig å få tak i hefter. Ingen antikvariater i nærheten, og Aftenposten kommer for seint til å være til noen hjelp.

Hos meg startet serielidenskapen med en haiketur i USA. Jeg fikk bo i en leilighet i Seattle som bokstavelig talt flommet av serier, det lå et tykt lag på gulvet. Jeg ble fascinert av Marvel- og Disney-heftene, og da jeg kom hjem, fant jeg gamle Donald i kjelleren. Dermed startet jeg med loftsrydding, annonsering, masing og mye annet, til dels med vellykket resultat (Donald 1/1948, Cocktail årgang 1956, Fantomet 1954 osv. osv.). Senere har det utviklet seg videre, og etter at jeg fikk norsk Donald komplett i fjor, har jeg fortsatt med andre serier. I den forbindelse vil jeg gjerne nevne et donaldistmøte for en del år siden. Selv var jeg fersk, og nevnte forsiktig at det jo var andre serier enn Donald som var bra også. Denne form for blasfemi ble tatt svært ille opp. Husker du det, Tor?

I dag er jeg mest interessert i serier som er bra laget, f.eks. Flash Gordon, EC-seriene, Disneystoff, serier av Richard Corben, The Spirit osv. osv. Jeg samler på eldre norske serier og julehefter, og har i den forbindelse hatt god hjelp av mange samlere, i det siste særlig av Rolf Varn og Jan Erik Langli. Takk til hele bunten.

Nestemann til å skrive? Tja, jeg skulle likt å høre litt fra Petter Mowinckel. Har du USA komplett ennå, Petter?

ERIK JEPPE HØRTHE

Dessverre var navnet på forfatteren av den forrige artikkelen i denne serien (i nr. 14) falt ut. En del av leserne kjente vel likevel igjen Tor Ødemark.

ANNONSER

SELGES:
Walt Disneys månedshefte:
1967 1-12
1968 1-9 og 12
1969 1-12
1970 2-6 og 8-9 og 11-12
1971 2-3 og 6-8
Donald Duck & co:
1967 1-49 og 51-52
1968 1-52
1969 1-52
1970 1-20 og 22-28 og 30-52
1971 1-52

Forespørsler og tilbud sendes
CARL ARTHUR TØNNESSEN
POSTBOKS 434 4371 EGERSUND

PAKKER med 15 album i hver selges for kr. 95. Selv om De kjøper opptil 3 pakker, blir innholdet forskjellig. Vær raskt ute! Har dessuten 25 Donald Duck fra før 1970, og 300 etter.

Henvend Dem til: Jon Bøhmer jr., Haug gård, 2380 Brumunddal. Tlf. (065)40154.

MAD

50 MAD-magasiner (usortert, norske, svenske & amerikanske utgaver) samt 8 MAD pockets selges for hhv. kr. 5,- og 8,- pr. stk. Du får alt sammen for kr. 250,-.

Arne Johansen, Lanes, 9330 Rossfjordstraumen.

TEGNESERIER SELGES: 1) Holl. og am. Disney (mye Barks). 2) Norske Donald (200 stk. 68-79) og mange andre norske (Superbl., Tarzan, Buster m.m.). Skriv til: Brynjulf A. Skorpen, Olvikvn. 58, 5400 Stord.

IBSEN SOM TEGNESERIER

DU SLETTE TID het noe som utkom på Dreyers Forlag i 1950. Det var Forfatterforeningens julebok for det året, og om den var en årviss foreteelse eller et engangsfenomen, skal være usagt. Boka var ikke så mye en bok som et hefte, og den (det) inneholdt ymse humoristiske eskapader av ymse norske forfattere.

Også enkelte tegnere var involvert. »Da vi også i litteraturen snarest bør innrette oss etter den nye tids krav,» heter det, »har vi besluttet oss til å lage tegneserier.» Resultatet er at fire kjente tegnere har omsatt Bjørnsons En Glad Gut samt tre av Ibsens dramaer til serier. Hvert verk er skåret ned til 12 - tolv - tegninger. (Dette må vel til og med slå den første filmversjonen av Hamlet, som skal være på 26 minutter.)

Ibsen ville ha snudd seg i sin grav hvis han hadde levd og sett Hammarlunds versjon av Bygmester Solness, som blir gjort til en liderlig fisk med rutete dress og potente barter. Høydramatisk og meget konkret er Ulf Aas' Gengangere. Når Osvald bekymret sier: -Regine - du gaar i hundene, - snubler Regine over et halvt dusin bikkjer, og etter hans berømte sluttreplikk, - Mor - gi meg solen!, - åpner moder Alving vinduet i soveværelset og henter sola inn.

Romantikken ivaretas av Bjarne Restan, som har tegnet En Glad Gut. Øjvind ikke bare gråter da han blir født - han til og med kommer med storken. La meg til slutt nevne at heftets fjerde serie er en forvirret utgave av Ibsens Brand, laget av den ennå uetablerte, men lovende Kjell Aukrust.

Nok ord, nyt heller illustrasjonene.

Jeg ved, at De har kendt ad skillige Kvinner i Deres liv.
Ja, det har jeg
Så vil jeg bé', at jeg må få bli' her inat da
Kan De bruge meg til noget?
De er den, som jeg sårest har savnet

Hva er det byggmester Solness tenker på?

AGNES MIN DEJLIGE SOMMERFUGL, DIG VIL JEG LEGENDE FANGE! JEG FLETTER ET SARV MED MASKER SMÅ OG MASKERNE ER MINE SANGE.
ER JEG EN SOMMERFUGL I DEN GAMLE MIN MOR SANG MEN JEG SYNGER IKKE!
DANSER BAKLENDS FORAN OG SMUTTER STEDSE FRA HAM.
ER JEG EN SOMMERFUGL UNG OG BLANK, JEG LYSTIG I LEGEN MIG SVINGER - MEN FANGER DU MIG UNDER NETTETS SPIND - SÅ RØR IKKE VED MINE VINGE!
AGNES, MIN DEJLIGE SOMMERFUGL, NU HAR JEG MASKERNE FLETTET - DIG HJELPER VISST ALDRIG DIN FLAGRENDE FLUGT! SMART SIDDER DU FANGEN I NETTET!
HVEM RÅBER?
HEJ, JEG SKAL LØFTE DIG VARLIGT PÅ HÅND OG LUKKE DIG IND I MITT HJERTE - DER KAN DU LESSE DIT HELE LIV DEN SMALSTE LEG DU LÆRTE!
STANDS, STANDS! DER ER EN AFGRUND BAG!
ØJVIND HET HAN OG GRÅT DA HAN BLEV FØDT
NÅR DE TÆNDTE LYS OM KVÆLLEN, LO HAN SÅ DET SANG
AV DEN GUTTEN MÅ DER BLI NOGET RART
HA HA HA
FLYS EXPORT
MEN NÅR DU FÅR EN SMØRKRINGLE FOR BUKKEN, KAN JEG SÅ FÅ DEN?
LA MEG FÅ SE DEN KRINGLEN FØRST
MADIT BER ØYVIND OM HUN KAN FÅ BUKKEN HANS, MEN ØYVIND VIL IKKE GI DEN BORT.

Jeg rydder i samlingen min og følgende ting skal vekk: Agent X9 1974-80, Colt 1978-80, Serie-spesial 1979-80, Jon Carter 1978-79, Edderkoppen 1978-80, Fantastiske Fire 1978-80, Hulk 1980, Supermann 1975-80, Superboy 1975-80, Gigant 1975-80, Lynvingen 1975-80, Billy 1978-80, + en god del mere. Alle disse årganger er stort sett komplette, dog kan enkelte nummer mangle. Dessuten - noen norske Disney 1955-70, amerikanske Disney 1975-80, div. julealbum 1935-70, Tempo 1966-75 (1967 og 68 nesten komplette) og ca. 150 albums. Fullstendig liste kan sendes. Salg eller bytte - er dog mest interessert i bytte. Jeg trenger Disney 1953-72, hollandsk Donald Duck 1975-78, Fantomet 1964-70 samt div. albums.
Knut H. Finseth, Ærfuglveien 13, 4040 Madla

MASSEKORSBÅND

Returadresse: Jon Gisle, Glückstadgt. 5, Oslo 1

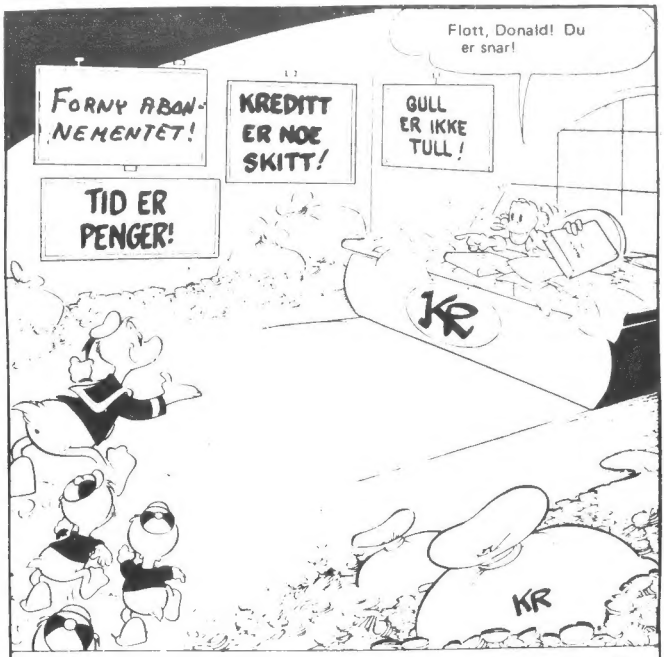

DITT ABONNEMENT UTLØPER I OG MED DETTE NUMMER: DU SPARER EN STRESSET REDAKSJON FOR MYE UNØDIG ARBEID VED Å BETALE MED EN GANG. SETT KR. 30,- INN PÅ POSTGIRO-KONTO 2 29 43 79. ELLER BETAL KR. 50,- OG FÅ DOBBELTABONNEMENT PÅ TEKST & TEGNING OG BOBBLA. ADRESSE: JON GISLE, GLÜCKSTADS GT. 5, OSLO 1.

(PS: HAR DU BETALT I LØPET AV DE SISTE 8 MÅNEDENE, KAN DU GLEMME DET HELE FORELØPIG.)